

**מנורה
מבטחים**

2016

**דוח
תקופתי
לשנת
2016**

**מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים
ניהול קופות גמל בע"מ**

דוח תקופתי לשנת 2016

פרק א': דוח תיאור עסקי התאגיד

פרק ב': דוח הדירקטוריון

**פרק ג': דוח בדבר אפקטיביות הבקרה
הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי**

פרק ד': דוחות כספיים

מספר חברה: 520027715

משרד ראשי: ז'בוטינסקי 7 רמת גן 5252007,
מוקד שירות לקוחות ארצי: 03-7107777 | 2000*
פקס: 03-5480297
www.menoramivt.co.il

פרק א': דוח תיאור עסקי התאגיד

תוכן עניינים

2	פרק ראשון: דו"ח על עסקי התאגיד.....
3	חלק א': תאור ההתפתחות הכללית של עסקי התאגיד.....
5	חלק ב': תאור עסקי החברה לפי תחומי פעילות.....
10	חלק ג': מידע נוסף ברמת כלל החברה
25	חלק ד': היבטי ממשל תאגידי.....
34	פרק שני: דו"ח הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016.....
35	1. מאפיינים כלליים של החברה
36	2. תיאור תמציתי של התאגיד וסביבתו העסקית
36	3. מצב כספי ותוצאות פעילות החברה.....
38	4. נזילות ומקורות מימון
38	5. התפתחויות כלכליות במשק והשפעתן על מדיניות ההשקעות של הקרן
40	6. מצבה הכספי של הקרן ותוצאות פעילותה
40	7. חשיפה לסיכוני שוק
42	פרק שלישי: דוח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי.....
46	פרק רביעי: דוחות כספיים.....

תיאור עסקי התאגיד

פרק "תיאור עסקי התאגיד" ערוך בהתאם להוראות חוזר גופים מוסדיים 32-9-2015 שעניינו דוח תקופתי של חברות מנהלות וחוזר גופים מוסדיים 1-9-2017 שעניינו עדכון דוח תקופתי של חברות מנהלות, אשר הוצאו על ידי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה").

פרק "תיאור עסקי התאגיד" כולל לעיתים ובין היתר, מידע צופה פני עתיד. מידע זה הוא מידע בלתי וודאי לגבי העתיד, המבוסס על מידע הקיים בחברה בתאריך הדו"ח וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה נכון לתאריך הדו"ח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה, בין היתר בשל שינויים שיחולו בגורמי הסיכון המפורטים בסעיף 20 להלן. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על ידי הופעת מילים כגון: "החברה מעריכה", "החברה מתכוונת", "החברה סבורה", "החברה צופה" וכד', אך יתכן כי מידע זה יופיע גם בניסוחים אחרים.

תחום פעילות החברה דורש ידע מקצועי רב אשר במסגרתו מקובלים מונחים מקצועיים רבים החיוניים להבנת עסקי החברה והוראות ההסדר התחיקתי החלות על עסקים אלו. במסגרת תיאור עסקי התאגיד נעשה ניסיון לתאר את עסקי החברה ועסקי קרן ההשתלמות שבניהולה באופן בהיר ככל שניתן, תוך שימוש הכרחי במונחים מקצועיים אלו בצירוף הסבר בהיר המתייחס אליהם.

התיאורים המקצועיים הרבים, הוראות החוק השונות, החוזרים המקצועיים המפורסמים על ידי הממונה ותקנון קרן ההשתלמות שבניהול החברה ניתנו בהיקף הנדרש להבנת עסקי החברה. יחד עם זאת, הנוסחים המחייבים הינם אלו שפורסמו או שאושרו על ידי הגורמים המוסמכים לכך.

תקנון קרן ההשתלמות הוא מסמך מורכב, שההתמצאות בו תצריך בדרך כלל קבלת ייעוץ פרטני מאת יועץ בעל מומחיות מתאימה. פרק זה אינו מהווה פרשנות של תקנון קרן ההשתלמות לצורך קביעת זכויות העמיתים וחובותיהם, ולעניינים אלה יש לפנות רק לתקנון קרן ההשתלמות עצמו.

תיאור עסקי התאגיד אינו מהווה מסמך ייעוץ לפי החוקים המפורטים בו.

(2) החל מחודש ינואר 2017, החברה תמוגג לאלטנושילר שחם קרנות נאמנות בע"מ, שיעור החזקת מסרה פיגנסיים יהיה 20% בחברה הממוזגת.

2. תחומי פעילות

כאמור בסעיף 1 לעיל תחום הפעילות היחיד של החברה הוא ניהול קרנות השתלמות המעניק לחוסך אפשרות חיסכון לטווח בינוני תוך קבלת הטבות מס שונות ואפשרות למשיכת הסכומים שנצברו כסכום חד פעמי. לפירוט נוסף אודות תחום הפעילות ראה סעיף 5 להלן.

3. השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה

בשנים 2016 ו-2015 לא בוצעו השקעות בהון החברה ו/או עסקאות במניותיה.

4. חלוקת דיבידנדים

- 4.1. דירקטוריון החברה לא אימץ בהחלטה מדיניות חלוקת דיבידנד. על אף שלא נקבעה מדיניות חלוקת דיבידנד, מאז שנת 2013 מחלקת החברה מדי רבעון את מלוא רווחיה הרבעוניים, וזאת בכפוף לכך שלאחר חלוקה שכזו יהיה לחברה הון עצמי שמאפשר עמידה בדרישת ההון המזערי שנקבעה בתקנות ההון והנחיות הממונה בתוספת שולי בטחון מסוימים.
- 4.2. לעניין המגבלות לחלוקת דיבידנד ודיבידנדים שחולקו - ראה ביאור 6 בדוח הכספי של החברה.

חלק ב' - תיאור עסקי החברה לפי תחומי פעילות

5. מוצרים ושירותים

5.1. החברה מנהלת אך ורק את קרן ההשתלמות "אומגה קרן השתלמות". החל מיום 25 בינואר, 2017 ההצטרפות לקרן מוגבלת לחברי הסתדרות המהנדסים או מי שהסתדרות המהנדסים קבעה בכתב כי הוא רשאי להצטרף לקרן.

5.2. קרנות השתלמות מיועדות למימון השתלמות מקצועיות אולם ניתן למשוך מהן כספים לכל מטרה אחרת בתום 6 שנים ממועד ההפקדה הראשונה, ללא תשלום מס. ההפקדות בקרנות ההשתלמות לשכירים נעשות על ידי המעסיק והעובד ונרשמות על שם העובד - שיעורי ההפקדות מתוך השכר נקבעו בהתאם לפקודת מס הכנסה והם עד 7.5% למעסיק ועד 2.5% לעובד, אך ניתן לקבוע בהסכם קיבוצי שיעורי הפקדות שונים מאלה. ההפקדות מוכרות למעסיק כהוצאות. ההפקדות לקרנות השתלמות לעצמאים מותרות רק למי שיש לו הכנסה מעסק או ממשלח יד בכפוף לתקרת הכנסה.

5.3. כאמור לעיל, החברה מנהלת קרן השתלמות אחת - אומגה קרן השתלמות - שהינה קרן השתלמות מסלולית הכוללת 5 מסלולי השקעה שונים, כדלקמן:

- אומגה קרן השתלמות כללי - במסלול זה נכסי המסלול יהיו חשופים לנכסים מסוגים שונים בכפוף להוראות הדין, ובכפוף לשיקול דעתה של ועדת השקעות;
- אומגה קרן השתלמות אג"ח - במסלול זה נכסי המסלול יהיו חשופים לנכסים הבאים בארץ ובחו"ל: אג"ח סחירות ושאינן סחירות, ני"ע מסחריים, הלוואות שאינן סחירות, אג"ח להמרה ופקדונות, בשיעור חשיפה שלא יפחת מ-75% ולא יעלה על 120% מנכסי המסלול. יתרת הנכסים תושקע בכפוף להוראות הדין, ובכפוף לשיקול דעתה של ועדת ההשקעות.
- אומגה קרן השתלמות מניות - במסלול זה נכסי המסלול יהיו חשופים למניות בארץ ובחו"ל, בשיעור חשיפה שלא יפחת מ-75% ולא יעלה על 120% מנכסי המסלול. יתרת הנכסים תושקע בכפוף להוראות הדין, ובכפוף לשיקול דעתה של ועדת ההשקעות.
- אומגה קרן השתלמות אג"ח עד 15% מניות - במסלול זה נכסי המסלול יהיו חשופים לנכסים הבאים: אג"ח סחירות ושאינן סחירות של חברות, ני"ע מסחריים, הלוואות שאינן סחירות לחברות, אג"ח להמרה, פקדונות, אג"ח של ממשלת ישראל או אג"ח של ממשלות אחרות. חשיפה לנכסי אג"ח תהיה בשיעור שלא יפחת מ-75% ולא יעלה על 120% מנכסי המסלול. שיעור החשיפה למניות לא יעלה על 15% מנכסי המסלול. חשיפה לנכסים שאינם נכסי אג"ח ואינם מניות תהיה על פי שיקול דעתה של ועדת ההשקעות ובכפוף לכל דין.
- אומגה קרן השתלמות אג"ח עד 25% מניות - במסלול זה נכסי המסלול יהיו חשופים לנכסים הבאים: אג"ח סחירות ושאינן סחירות של חברות, ני"ע מסחריים, הלוואות שאינן סחירות לחברות, אג"ח להמרה, פקדונות, אג"ח של ממשלת ישראל או אג"ח של ממשלות אחרות. חשיפה לנכסי אג"ח תהיה בשיעור שלא יפחת מ-75% ולא יעלה על 120% מנכסי המסלול. שיעור החשיפה למניות לא יעלה על 25% מנכסי המסלול. חשיפה לנכסים שאינם נכסי אג"ח ואינם מניות תהיה על פי שיקול דעתה של ועדת ההשקעות ובכפוף לכל דין.

6. ריכוז תוצאות הפעילות

6.1 ריכוז תוצאות הפעילות לשנים 2014-2016 (באלפי ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2014	2015	2016	
מספר חשבונות עמיתים:			
9,774	8,907	8,873	פעילים
11,551	11,856	13,426	לא פעילים
נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)			
1,409,131	1,312,483	1,195,901	פעילים
906,690	988,590	1,158,297	לא פעילים
נכסים תוצאתיים: (באלפי ש"ח):			
2,201	5,567	11,111	דמי גמולים משונתים עבור מצטרפים חדשים
183,474	170,036	170,677	תקבולים מדמי גמולים
1,932	13,557	42,679	העברות צבירה לקופה
271,143	149,918	134,176	העברות צבירה מהקופה
101,986	89,523	105,894	פדיונות
130,831	41,100	79,839	עודף הכנסות על הוצאות לתקופה
דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח):			
15,686	15,254	14,515	פעילים ולא פעילים
שיעור דמי ניהול ממוצע מנכסים (באחוזים):			
0.62	0.61	0.59	פעילים
0.74	0.70	0.65	לא פעילים
שיעור דמי ניהול ממוצע מנכסים (באחוזים):			
0.04	0.03	0.02	עמלות קנייה ומכירה של ניירות ערך
0.10	0.09	0.08	עמלות ניהול חיצוני
0.00	0.00	-	עמלות אחרות
0.10	0.09	0.09	הוצאות מוגבלות

6.2

ניתוחים והסברים של התפתחויות ושינויים בפעילות החברה

ניתוח בנוגע למספר החשבונות, היקף הנכסים המנוהלים ונכסים תוצאתיים - בשנת 2014 חלה ירידה במספר העמיתים הפעילים, לאור התחרות העזה אל מול המתחרים ולאור אטרקטיביות העמיתים בקרן (סכומי צבירה גבוהים יחסית לממוצע). מאידך כמות המצטרפים הייתה נמוכה יחסית. החל מהחציון השני של שנת 2015 חל שינוי משמעותי במגמת הניוד החוצה וכן במגמת ההצטרפות כתוצאה משיפור משמעותי בתשואות הקרן, ביחס לתשואות קרנות ההשתלמות המתחרות. כתוצאה ממאזן הניוד השלילי בתקופה האמורה, חלה ירידה בהיקף ההפקדות. החל מהחציון השני של 2015, חלה התאוששות, הן בדמי הגמולים המשוותים עבור מצטרפים חדשים, הן בהעברות צבירה לקרן וחלה ירידה משמעותית של כ- 10.5% ביציאת הכספים מהקרן לקרנות אחרות. בשנת 2016 המשיכה המגמה של שנת 2015 במספר המצטרפים וחלה ירידה בהעברת כספים החוצה. במהלך השנים האחרונות קיימת ירידה מסוימת בהיקף הפדיונות ומייחסים ירידה זו לתשואות הטובות יחסית שהושגו בקרן.

יחד עם זאת, הפיכתה של הקרן לקרן סקטוריאלית עשויה להקטין את כמות המצטרפים החדשים לקרן, ועל כן המגמה המתוארת לעיל עשויה להיפסק. **הערכת החברה הינה מידע צופה פני עתיד המבוססת על היקף האוכלוסייה שרשאית להצטרף לקרן מחד, ועל האטרקטיביות של העמיתים הקיימים מאידך. הערכה זו עלולה שלא להתממש במקרה של התנהגות השוק באופן שונה מזה המוערך על ידי החברה במועד דוח זה.**

ניתוח בנוגע לדמי הניהול - בשנים האחרונות אנו עדים לירידה בשיעור דמי הניהול הנובעת מתחרות עזה בשוק קרנות ההשתלמות וירידה בשיעור דמי הניהול בענף החיסכון הפנסיוני בכלל.

6.3

מידע בדבר עמיתים לא פעילים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2014	2015	2016
1,859	1,272	1,232
63,121	54,064	56,910
400	302	162
0.63	0.69	0.58

חשבונות מנותקי קשר:

מספר חשבונות	1,232
נכסים מנוהלים נטו (באלפי ש"ח)	56,910
דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)	162
שיעור דמי ניהול ממוצע מנכסים (באחוזים) *	0.58

חשבונות לא פעילים - ביתרה של עד 8,000 ש"ח:

מספר חשבונות	5,607
נכסים מנוהלים נטו (באלפי ש"ח)	8,726
דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)	18
שיעור דמי ניהול ממוצע מנכסים	0.75

8. לקוחות

- כאמור לעיל, החל מיום 25 בינואר, 2017 ההצטרפות לקרן מוגבלת לחברי הסתדרות המהנדסים או מי שהסתדרות המהנדסים קבעה בכתב כי הוא רשאי להצטרף לקופה.
- להלן התפלגות דמי הגמולים בין עמיתים שכירים ועמיתים עצמאיים (באחוזים):

ליום 31 בדצמבר			הלקוח
2014	2015	2016	
98.52	98.05	97.94	עמיתים שכירים
1.48	1.95	2.06	עמיתים עצמאיים
100.00	100.00	100.00	סה"כ

- להלן מידע אודות הוותק, ההתמדה ושימור לקוחות מגזר ההשתלמות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
0.16	0.10	0.10	שיעור הפדיונות מהצבירה הממוצעת
55.94	55.30	55.29	גיל ממוצע של העמיתים
8.33	7.13	7.18	וותק ממוצע של העמיתים

- קיימים 2 מעסיקים מהותיים (אשר החלו להפקיד לקרן בגין עובדיהם עוד בתקופה שהקרן הייתה קרן ענפית, עובר לרכישת השליטה בה על ידי חברת האם), שהנכסים המנוהלים עבור החשבונות הפעילים של העובדים של אותם המעסיקים מהווים מעל ל- 1% מסך הנכסים המנוהלים בקרן.

- עם מעסיק אחד (מעסיק א בטבלה להלן) קיים הסכם המעגן את גובה ההנחות לו יהיו זכאים העובדים ובני משפחותיהם של אותו מעסיק אשר יצטרפו לקרן. הכנסות מדמי ניהול מחשבונות פעילים אשר התקבלו עבור עמיתי הקרן שהינם עובדים של אותו מעסיק ו/או בני משפחותיהם הם בסך של כ- 803 אלפי ש"ח המהווים כ- 6% מדמי הניהול שנגבו ע"י החברה בשנת 2016. שיעור דמי הניהול ממעסיק זה הם 0.39%.

- עם מעסיק ב לא קיים הסכם, יחד עם זאת, קיימת הבנה לגבי גובה דמי הניהול הנגבים מעובדיו.

להלן פירוט אודות נתוני הכנסות של אותם מעסיקים:

מעסיק	דמי ניהול	אחוז מהכנסות	
		החברה	שיעור דמי הניהול
א	803	6%	0.39%
ב	378	3%	0.50%

חלק ג' - מידע נוסף ברמת כלל החברה

9. מגבלות ופיקוח החלים על פעילות החברה

9.1. רישיון

החברה מחזיקה ברישיון חברה מנהלת בהתאם לחוק קופות הגמל. החברה מחזיקה באישור קופת גמל עבור קרן ההשתלמות שבניהולה. אישורי קופות הגמל מונפקים בידי הממונה על רשות שוק ההון ביטוח וחסכון (להלן - "הממונה") מדי שנת מס, מכח סמכותה לפי חוק קופות הגמל.

9.2. פיקוח ממשלתי

בנוסף להוראות הדין הכללי, כפופה פעילות החברה בתחומי הפעילות השונים לדינים הייחודיים לתחום החיסכון הפנסיוני בישראל, כגון: חוק קופות הגמל, חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) תשמ"א - 1981 (להלן - "חוק הפיקוח על הביטוח"), פקודת מס הכנסה, וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005 (להלן - "חוק הייעוץ הפנסיוני"), ולתקנות שהותקנו מכוחם, וכן לפסיקות עקרוניות של בתי המשפט, המשפיעות על פעילות החברה ולחובת קבלת היתרים ורישיונות מרשויות המדינה השונות, ובכלל זה, הממונה. פעילות החברה כפופה לפיקוח רשות שוק ההון ביטוח וחסכון, אשר מוסמכת לקבוע הוראות הנוגעות לדרכי פעולתם וניהולם של הגופים הנמצאים תחת פיקוחה. להלן תמצית הוראות הדין המרכזיות החלות על פעילות החברה וכן תמצית טיטוט שפורסמו על ידי הממונה בשנת הדוח ולאחריה עד למועד פרסום הדוח, המהותיות לפעילותה, בנוסף לדינים ולהסדרים המפורטים לעיל ולהלן במסגרת סעיפים נוספים.

9.3. הוראות הדין החלות על החברה

9.3.1. חוקים ותקנות

(א) חוק קופות הגמל והתקנות שהותקנו מכוחו

הוראות החוק והתקנות מכוחו כוללות הסדרה של ניהול חברות מנהלות (וחברות ביטוח ביחס לקופות ביטוח) בנושאים שונים, לרבות לעניין הפרדת נכסים, השליטה והרישוי שלהן, כללי בירור תלויות ציבור, והוראות לעניין אכיפה מנהלית ופלילית בעניינים אלה. במסגרת החוק נקבעה זכותו של עובד לבחור את קופת הגמל בה יפקיד מעבידו את הכספים עבורו; בהקשר זה נקבע כי במידה והעובד הזכאי לא בחר בקופת גמל מסוימת בהתאם לזכותו זו, תהא ההפקדה בקופת הגמל שזוהתה נקבעה בדין או בהסכם המעניק לעובד את הזכות להפקדת כספים על שמו בקופת גמל.

בחודש ינואר, 2017 חוקק חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופת גמל) (תיקון מס' 20) שעניינו איסור קיומה של זיקה בין עמלת ההפצה לדמי הניהול הנגבים מהעמיתים. החוק קובע במפורש שאין לחשב עוד את עמלת ההפצה בזיקה לדמי הניהול הנגבים מהעמית. עוד נקבע כי חישוב עמלת ההפצה כאמור תהווה עבירה שהעונש בצידה הוא שנת מאסר או קנס, על פי זהות המפר. תחילת התיקון לחוק הינה מיום 1 באפריל, 2017. מכוח חוק קופות הגמל הותקנו, מעת לעת, תקנות שונות המסדירות נושאים שונים בקשר עם קופות גמל (לרבות קרנות פנסיה) וחברות מנהלות ובכלל זה, כללי השקעה לגופים מוסדיים, הוצאות המותרות בניכוי לגוף מוסדי, שיטות שערך לגבי נכסים שונים בקופות הגמל, חובת השתתפות על חברה מנהלת באסיפות כלליות ועוד, וכן הותקנו התקנות העיקריות הבאות:

- (1) תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול), התשע"ב-2012
התקנות קובעות, בין היתר, את השיעור המירבי של דמי הניהול שניתן לגבות מעמיתים במוצרי חיסכון ארוך טווח, וכן כי בחשבוניות של עמיתים שיש לאתרם בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב-2012, ושלא אותרו בפרק הזמן שנקבע, יופחתו דמי הניהול ל- 0.3% מהיתרה הצבורה. במועד שבו חודש הקשר עם עמית כאמור ניתן יהיה לחזור ולגבות את שיעור דמי הניהול שנגבו מהעמית במועד ניתוק הקשר וכן את ההפרש בין דמי הניהול המופחתים הנ"ל (0.3%) לבין הנמוך מבין 0.5% או שיעור דמי הניהול שנגבו מהעמית במועד ניתוק הקשר.
- (2) תקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964 (לעיל ולהלן - "תקנות קופות הגמל")
תקנות אלה מסדירות נושאים שונים הנוגעים לניהולן של קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות פנסיה, ביטוחי מנהלים וביטוח חיים לעצמאיים. בין עיקרי הנושאים המוסדרים בתקנות אלה ניתן למצוא את קביעת שיעורי ההפרשות המותרים להפרשה לטובת חיסכון פנסיוני לעניין עמיתים שכירים ולעניין עמיתים עצמאיים, וכן קביעת אפשרויות המשיכה של הסכומים הצבורים בהם.
- (3) תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012 וחוזרים שונים שעניינם ניהול השקעות ומתן אשראי
התקנות והחוזרים קובעים את כללי ומגבלות ההשקעה החלים על מוצרי החיסכון הפנסיוני (קרנות פנסיה, קופות גמל, פוליסות משתפות ברווחים) ועל הנוסטרו של מבטחים וחברות מנהלות, לרבות הסדרת פעילות ועדות ההשקעה והאשראי ומידת המעורבות הנדרשת מהדירקטוריון בכל הנוגע לניהול ההשקעות ומתן האשראי.
- (4) תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), תשע"ב-2012
תקנות אלו קובעות כי ההון העצמי המזערי הנדרש יחושב כנגזרת מהיקף הנכסים שהחברה מנהלת עבור המבוטחים ומסכום הוצאותיה, ובכל מקרה לא יפחת מההון ההתחלתי הנדרש (10 מליון ש"ח).
- (5) תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תשלומים לקופת גמל), התשע"ד-2014
תקנות אלו מסדירות את אופן התשלום והדיווח לגופים המוסדיים והיזון חוזר למעסיקים, לרבות באמצעות המסלקה. כמו כן, פורסם תיקון לחוזר מבנה אחיד, שעניינו "ממשק מעסיקים", המגדיר את המבנה האחד להעברת נתונים כנדרש בתקנות. כניסתם לתוקף של התקנות וממשק המעסיקים תבוצע בצורה מדורגת.
יישומן של תקנות התשלומים וממשק המעסיקים על ידי המעסיקים נתקל בתחילה בקשיים לא מבוטלים הן מצד המעסיקים והן מצד הגופים המוסדיים וגרם בפועל לעיכוב בקליטת הפקדות, אך בהמשך, לאחר שהמעסיקים ישלימו את ההערכות התקינה לנושא, הן צפויות להביא לשיפור היעילות התפעולית אצל הגופים המוסדיים. כך בין היתר, על מנת להקל על הליך יישום התקנות, תחול דחיה של כשנה במועדי יישום התקנות ביחס למעסיקים של פחות מ- 50 עובדים ודחיה של חצי שנה ביחס למעסיקים שלהם לפחות 50 עובדים אך לא יותר מ- 100 עובדים, באופן שבו תחילת היישום תהיה בשנים 2016-2018. כמו כן, פרסמה הממונה

חוזר שעניינו "תשלומים לקופת גמל" המהווה נדבך משלים להוראות שנקבעו בתקנות, הכולל בין היתר מנגנוני אכיפה לעניין זה.

(6) תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות), התשס"ח-2008

וחוזר בעניין העברת כספים בין קופות גמל

תקנות וחוזר אלו מסדירים את אופן נידוד כספי החסכון הפנסיוני בין המוצרים השונים, לרבות מידע שעל גופים מוסדיים להעביר בעת ביצוע נידוד כספים כאמור. יצוין, כי הממונה פרסמה טיוטת ממשק לחוזר מבנה אחיד שאמור להסדיר את העברת המידע בין הגופים המוסדיים השונים אגב נידוד, ושיחייב היערכות מיכונית משמעותית.

תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (דירקטוריון וועדותיו), התשס"ז-2007

תקנות אלו, שחלות גם על חברות מנהלות, קובעות כללים להבטחת פעילותו התקינה של הדירקטוריון וועדותיו, הבטחת עצמאותו, כשירות חבריו, הרכבו, כללים למניעת ניגודי עניינים, נושאים בהם הדירקטוריון חייב לדון ולהחליט ועוד.

חוק הייעוץ הפנסיוני

בחוק זה הוסדר העיסוק במקצועות הייעוץ או השיווק הפנסיוני. נקבעו בו, בין היתר, הוראות בדבר חובת הרישוי והוראות לגבי אופן ההתנהלות של סוגי בעלי הרישיון השונים (לרבות תאגיד בנקאי כיועץ פנסיוני), תוך קביעת חובות אמון, חובת זהירות, איסור על ניגוד עניינים אפשרי בין היועץ או המשווק ללקוח, כללים לענין תגמול יועצים פנסיונים והוראות בדבר פיקוח ואכיפה מנהלית ופלילית. כמו כן, מסדיר החוק את פעילות המסלקה הפנסיונית, שהחלה לפעול במחצית השנייה של שנת 2013 ונועדה לסלוק מידע וכספים בתחום החיסכון ארוך הטווח תוך הסדרת ממשקי העבודה בין כלל הגופים המוסדיים, החוסכים, המעסיקים, היועצים והסוכנים הפנסיונים. המסלקה הפנסיונית צפויה לייעל את תהליכי העבודה, לאפשר ניהול ובקרה טובים יותר ולהגביר את השקיפות בניהול חסכוניות הציבור.

בחודש נובמבר, 2015 תוקן במסגרת חוק ההסדרים, חוק הייעוץ הפנסיוני במסגרתו נקבע, בין היתר, כי מי שעוסק בשיווק פנסיוני או גוף קשור לו לא ייתן למעסיק שעבור עובדיו הוא נותן שיווק פנסיוני גם שירותי תפעול, אלא אם התקיימו תנאים הבאים: (א) המעסיק משלם לסוכן הביטוח דמי סליקה בשיעור שלא יפחת מ-0.6% מסך התשלומים שהופקדו על ידי המעסיק לקופות הגמל של עובדיו או 10.5 ש"ח בתוספת מע"מ, לפי הגבוה מבניהם (ב) עמלת ההפצה המשולמת על ידי הגוף המוסדי לסוכן הביטוח תפחת בגובה דמי הסליקה ששילם המעסיק (ג) דמי הניהול שנגבו מהעובד הופחתו בגובה ההפחתה מעמלת ההפצה (ד) המעסיק בחר בקופת ברירת מחדל בהתאם להוראות סעיף 20 לחוק קופות הגמל. כמו כן, נקבע כי סוכן ביטוח פנסיוני לא יקבל כל טובת הנאה, במישרין או בעקיפין, בקשר עם שיווק פנסיוני, למעט אחד משני אלה: (א) שכר והחזר הוצאות המשולמים ישירות מהלקוח (ב) עמלת הפצה מהגוף המוסדי; עוד נקבע כי במקרה של פנייה יזומה של לקוח לביצוע עסקה במוצר פנסיוני ישירות מול הגוף המוסדי, לא יידרש ייעוץ/שיווק פנסיוני, למעט במקרים המנויים בחוק.

במסגרת הסדרת פעילות המסלקה פרסם הממונה חוזר שעניינו **מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני** (להלן - "**חוזר מבנה אחיד**"), אשר כולל נספחים שונים המגדירים את המבנה האחיד להעברת נתונים למסלקה ביחס לסוגי אירועים שונים. חוזר זה מתוקן מעת לעת, ועתיד להיות מתוקן עוד מספר פעמים במהלך השנים הבאות עד אשר תוסדרנה רוב הפעילויות שבהן נדרשים חילופי מידע בין גופים מוסדיים, בעלי הרישיון, המעסיקים והמסלקה וכן לצורך ביצוע פעולות.

מארג ההוראות המורכב שנוצר (ושעתיד עוד להיווצר בהמשך) מחייב את הגופים המוסדיים להשקיע השקעות ניכרות כדי לעמוד בדרישות הטכנולוגיות המורכבות הנדרשות כדי ליתן מענה אמין בלוחות הזמנים הקצובים שנקבעו, כאשר במקביל קיים סיכון של עיצום כספי מהותי בגין אי-עמידה בהוראות אלו.

בהמשך לחוק הייעוץ הפנסיוני הותקנו **תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(עמלות הפצה), התשס"ו-2006**, בהן נקבעו עמלות ההפצה המרביות שניתן לשלם ליועץ פנסיוני.

(ד) חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958
בהתאם להוראות סעיף 19א לחוק הגנת השכר, על קופות גמל לפעול לגביית חובות ממעביד. קופות הגמל יהיו רשאיות להשתחרר מחובתן אם יוכיחו כי לא התרשלו או כי חלו נסיבות אחרות המצדיקות שחרור מחבות זו.

(ה) חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981
החוק קובע הוראות בדבר מאגרי מידע, כאשר מאגר מידע מוגדר כאוסף של נתוני מידע המוחזק באמצעי מגנטי או אופטי והמיועד לעיבוד ממוחשב, למעט חריגים הקבועים בחוק הגנת הפרטיות.

(ו) חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (תיקוני חקיקה), התשע"ו-2016
במסגרת החוק הוקמה רשות עצמאית: רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון (לעיל ולהלן - **"הרשות"**). תפקידיה של הרשות הינם, בין היתר, הגנה ושמירה על עניינם של המבוטחים, העמיתים ולקוחות הגופים המפוקחים; הבטחת יציבותם וניהולם התקין של הגופים המפוקחים; קידום התחרות במערכת הפיננסית ובמיוחד בשוק ההון הביטוח והחיסכון; ועידוד חדשנות טכנולוגית ועסקית בפעילותם של הגופים המפוקחים ותוך הרחבת סמכויות הממונה בעניינים שונים, כראש הרשות, תוך היועצות, לפי העניין, בוועדה המייעצת בה יהיו חברים, בין היתר, נציגי הפיקוח על הבנקים ורשות ניירות ערך. בביצוע תפקידיה תביא הרשות בחשבון את המדיניות הכלכלית של הממשלה ובתחום החיסכון הפנסיוני, ביטוח הבריאות והסיעוד תפעל בהתאם למדיניות הממשלה בהחלטותיה.

(ז) חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן - "חוק איסור הלבנת הון")
בהתאם לחוק איסור הלבנת הון ולצווים מכוחו, מוטלות על מבטח, קופת גמל, סוכן ביטוח ומנהל תיקים חובות זיהוי ואימות פרטי המבוטח בפוליסות ביטוח חיים בהם קיים מרכיב חיסכון ופרטי עמית בקופות גמל, או לקוח של מנהל תיקים, וכן חובת שמירה של מסמכי הזיהוי. בנוסף, קיימת חובת דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון במקרים שהוגדרו בצו לרבות בשל פעולות בלתי רגילות הנחזות כפעולות מעוררות חשד.
בחודש ספטמבר, 2015 פורסמה טיוטת צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של מבטחים, סוכני ביטוח וחברות מנהלות, למניעת הלבנת הון ומימון טרור), תשע"ו-2015, המאחדת את הוראות הצווים הקיימים (לעניין מבטח חברות מנהלות וסוכני ביטוח) לכדי מסגרת אחת ומחילה הוראות נוספות בהתאם להתפתחויות שחלו ברגולציה הבינלאומית ולהוראות החלות על גופים פיננסיים מפוקחים אחרים. במסגרת הטיוטה שתחולתה הורחבה גם ביחס לקרנות פנסיה, נוספו בין היתר, חובות בקרה שוטפות, חובות דיווח נוספות חובת

קביעת מדיניות וניהול סיכונים בעניין איסור הלבנת הון ומימון טרור ונוספה הוראה לעניין חובת "הכרת הלקוח" בעת התקשרות עם לקוח חדש.

9.3.2 חוזרי הממונה, הנחיות, ניירות עמדה והכרעות עקרוניות

להלן סקירת חוזרי הממונה החלים על החברה ועל המוצרים שבניהולה, לרבות טיטות חוזרי הממונה, שפורסמו מאז תחילת שנת 2016 ועד למועד חתימת דוח זה ושעשויה להיות להם השפעה מהותית על החברה ואשר לא פורטו במקום אחר בדוח זה:

(א) חוזר "כללים לתפעול מוצר פנסיוני"

בחודש אוגוסט, 2016 התפרסם חוזר שבמסגרתו נקבעו כללים לעניין אופן ביצוע ההוראות שנקבעו במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2015 ו- 2016), התשע"ו-2015, לרבות מתכונת הדיווח של סוכן הביטוח הפנסיוני לגוף המוסדי אודות תשלום דמי הסליקה, הוראות לעניין ביצוע ההפחתה של עמלות הסוכן מחד גיסא והוראות לביצוע ההפחתה של דמי הניהול למבוטח מאידך גיסא, וכן הוראות בדבר אופן הצגת המידע אודות ההפחתה בדמי הניהול למבוטח. בחודש ינואר, 2017 פורסם תיקון לחוזר במסגרתו נדחה מועד הדיווח הראשון של ממשק דמי הסליקה על ידי בעלי רישיון (בגין שנת 2016) ליום 1 ביולי, 2017. בהתאמה, נדחה המועד להפחתת דמי העמילות ודמי הניהול עד ליום 15 באוגוסט, 2017. כן נקבע כי מועד הדיווח בגין המחצית הראשונה של 2017 יהיה עד ליום 15 ביולי, 2017 והפחתת דמי העמילות ודמי הניהול יהיו בהתאם להוראות החוזר (קרי- עד ליום 30 בינואר, 2018). כמו כן, בחודש נובמבר, 2016 פורסמה טיטת הבהרות לחוזר וצפויות להתפרסם הבהרות נוספות בהמשך.

(ב) חוזר שעניינו "ניהול סיכונים סייבר בגופים מוסדיים"

בחודש אוגוסט, 2016 פורסם החוזר, שכולל התייחסות להיבטים שונים של נושא הסייבר, כאשר אבטחת מידע הינו רק רובד אחד מתוך המכלול, לרבות הגדרת תפקידי ואחריות הדירקטוריון, המנכ"ל, ועדת היגוי לניהול סיכונים סייבר ומנהל אבטחת סייבר, קביעת מדיניות ניהול סיכונים סייבר, נהלים ותכנית עבודה, אופן הערכת וניהול סיכונים סייבר, אמצעי הגנת סייבר שעל גוף מוסדי ליישם ובכלל זה, ניטור ובקרה, סקרי אבטחת מידע ומבחני חדירה, אופן אבטחת מערכות המידע של הגוף המוסדי, התקשורת ותפעול המערכות, ניהול משתמשים והרשאות, מיקור חוץ בנוגע להגנת סייבר לרבות שימוש בשירותי מחשוב ענן, אבטחה פיסית וסיבבתית של סביבת העבודה של הגוף המוסדי, הגנת סייבר במשאבי אנוש וגיוס עובדים (לרבות בסיום העסקתם), אבטחת ערוצי הקשר עם הלקוחות ועם גורמים חיצוניים לגוף המוסדי ועוד.

(ג) נייר עמדה בנושא "חזון דיגיטלי"

בחודש אוגוסט, 2016 פורסם נייר העמדה, אשר מטרתו להתוות את חזון רשות שוק ההון, בנושא הדיגיטציה בגופים המוסדיים, ולתאר שורה של צעדים, פנימיים וחיצוניים, שיינקטו על ידי הרשות במטרה לקדם את התשתית הטכנולוגית ואת הדיגיטציה בענף. נייר העמדה מגדיר "דיגיטל" כמורכב מארבעה רכיבים עיקריים: (1) מובייל- היכולת להיות מקושר בכל זמן ובכל מקום לכל שירות; (2) האינטרנט של הדברים/מכשור לביש- היכולת לקיים ניטור וחיתום רציף אחר הלקוחות, להתאים את תנאי הפוליסה והמחיר לדרישות הלקוחות, אורח חייהם והשינויים במהלכם; (3) ביג דאטה/כריית מידע/ניתוחים סטטיסטיים- היכולת להכיר את הלקוח טוב יותר, להתאים ללקוחות מוצרים באופן טוב יותר, ולשווק אותם בצורה מתאימה

ואפקטיבית יותר; (4) ענן- וירטואליזציה של משאבי אנוש והיכולת לשעבד יכולות עיבוד רבות בצורה נקודתית. נייר העמדה מפרט שלושה רבדים עיקריים בהם משתקפת הדיגיטציה כאמצעי להשגת יעדים: (1) בממשק בין גופים מוסדיים ללקוחות; (2) במערכות מידע בגופים המוסדיים; (3) בתוך רשות שוק ההון, בממשק בינה לבין המבוטחים ובינה לבין הגופים המפוקחים. בנייר העמדה נקבע, בין היתר, כי הן גופים מוסדיים שיציגו תכנית אסטרטגית להיערכות לעידן הדיגיטלי, ולשיפורים טכנולוגיים, והן גופים מוסדיים שיבנו תכניות עבודה רב שנתיות למיכון ודיגיטציה של תהליכים עסקיים הרלוונטיים למוצרים ותהליכים עסקיים רוחביים- יזכו להקלות בדרישות ההון. כמו כן, נקבע בנייר העמדה כי בכדי לעודד כניסת שחקנים חדשים לשוק הביטוח והחיסכון, תשקול הרשות מתן הקלות בדרישות רגולטוריות לגוף שיתעתד לפעול במתכונת דיגיטלית לחלוטין.

(ד) חוזר "העברת כספים בין קופות גמל"

בחודש יולי, 2016 התפרסם החוזר שהחליף חוזר קיים באותו עניין, ובמסגרת זאת קוצר משך הזמן שבו עמית, שביקש להעביר את כספיו מקופה אלמונית לקופה פלמונית, יוכל להתחרט ולבטל את בקשת הניוד שהגיש. קיצור משך הזמן שניתן לקופה המעבירה לנסות ולשמר את הלקוחות עשוי להשפיע לרעה על היקף הניוד היוצא מהחברה, אך מאידך גיסא ישפיע לטובה על היקף הניוד הנכנס לחברה. **הערכת החברה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוססת על מידע המצוי בידי החברה במועד הדוח ואשר עשויה שלא להתממש בשל התנהגות המתחרים, המפצים והלקוחות.**

(ה) חוזר שעניינו "הצטרפות לקרן פנסיה או לקופת גמל"

בחודש ספטמבר, 2016 התפרסם החוזר, אשר מסדיר את תהליכי ההצטרפות לקרן פנסיה, קופת גמל לחסכון וקרן השתלמות, ועדכון הפרטים אצלו. החוזר ייכנס לתוקף בחודש יוני, 2017.

9.3.3 הצעות חוק וטיוטות תקנות וחוזרי ממונה

(א) טיוטת תיקון לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות

גמל), התשע"ו-2016 (להלן - "התקנות")

בחודש אוגוסט, 2016 פרסמה הממונה טיוטת תיקון לתקנות, במסגרתה הוצע, בין היתר, לקצר את הזמן הקבוע לביצוע בקשת הניוד וכן לבטל את האפשרות לבטל את העברת הכספים לאחר שהועברה בקשה לקופה המקבלת, למעט אם לא ניתן לבצע את הבקשה. להערכת החברה קיצור הזמן לביצוע הניוד תוך ביטול האפשרות לבטל את העברת הכספים כאמור צפוי להגדיל את היקף הניוד היוצא מהקרן. **הערכת החברה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוסס על מידע המצוי בידי החברה במועד הדוח. התוצאות בפועל עלולות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, התלויות בין היתר, בנוסח הסופי של התקנות ובהתנהגות המתחרים והעמיתים בפועל.**

(ב) טיוטת תיקון לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (עמלות הפצה), תשס"ו-2006

בחודש נובמבר, 2016 פרסמה טיוטת תיקון לתקנות הנ"ל, במסגרתה מוצע להוסיף הוראה לעניין אופן תשלום עמלת הפצה שתכלול גם סוכן ביטוח פנסיוני. כמו כן, מוצע להרחיב את ההגדרה של קופות גמל גם בנוגע לקופות ביטוח וקופת גמל להשקעה, כך שתינתן אפשרות

ליועצים פנסיוניים לקבל עמלת הפצה גם בנוגע לייעוץ בקשר עם מוצרים פנסיוניים אלו. בנוסף, מוצע לקבוע כי עמלות ההפצה אשר ישולמו לבעל הרישיון (הן יועץ פנסיוני והן סוכן ביטוח פנסיוני) מהגוף המוסדי תהיה בדרך של תשלום כספי בלבד, ולא בדרך של הטבות אחרות. התחילה המוצעת של התיקון לתקנות הינה ביום 1 ביולי 2017.

(ג) טיוטת תיקון לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (רכישה ומכירה של ניירות ערך) (תיקון), התשע"ז-2016

בחודש דצמבר, 2016 פורסמה טיוטת תיקון לתקנות הנ"ל, אשר במסגרתה מוצע, בין היתר, לקבוע כי שיעור עמלות הברוקראז' שישלם גוף מוסדי לגורם שמספק לו שירותי ניהול/תפעול קופות גמל (או צד קשור של גורם שכזה) לא יעלה על 20% מסך כל עמלות הרכישה או המכירה ששילם הגוף המוסדי בשנה. טיוטת תיקון התקנות עשויה לגרום למעט התאגידים הבנקאיים שנותרו עדיין בשוק שירותי ניהול/תפעול קופות גמל להפסיק לספק שירותי ניהול/תפעול קופות גמל, באופן שמספר הספקים למתן שירותים אלו יקטן, ומאידך המחיר שישולם בגין השירותים יעלה. **הערכת החברה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוססת על מידע המצוי בידי החברה במועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, התלויות כאמור, בין היתר, בנוסח הסופי של התקנות ובהתנהגות הספקים השונים, לרבות אפשרות כניסת ספקים חדשים לשוק מתן שירותי התפעול.**

10. חסמי כניסה ויציאה

10.1. חסמי כניסה

חסמי הכניסה העיקריים לפעילות החברה קבועים בדינים הרלוונטיים השונים:

- **רשיונות והיתרים** - תחום הפעילות של החברה הינו רוויי רגולציה. ניהול קרן השתלמות יכול להיעשות רק בידי מי שמחזיק ברשיונות הניתנים לפי חוק, כאמור בסעיף 9.1 לעיל. ניהול של קופות גמל יכול להיעשות רק בידי מי שמחזיק ברשיון חברה מנהלת. החזקה של יותר מ-5% מאמצעי השליטה בחברה מנהלת מותנית בקבלת היתר לאחזקת אמצעי שליטה מהממונה, ושליטה בחברה מנהלת מותנית אף היא בקבלת היתר שליטה מהממונה. על פי הוראות הדין, חברה מנהלת אינה רשאית לעסוק בכל פעילות אחרת, למעט ניהול קופות גמל או החזקה בסוכן ביטוח תאגיד.
- תקנון קרן ההשתלמות (שלפיו בלבד נקבעות החובות והזכויות של העמיתים), וכן כל שינוי בו, חייב לקבל את אישור הממונה. כמו-כן, כל שינוי במסמכי ההתאגדות של החברה המנהלת חייב להיעשות באישור הממונה.
- **הון עצמי** - חברה מנהלת נדרשת להון עצמי מזערי (ראה סעיף 9.3.1 לעיל).

10.2. חסמי יציאה

חסמי היציאה העיקריים מפעילות בשוק ההשתלמות קבועים אף הם בדינים השונים:

- **פירוק או חיסול של חברה מנהלת** כפופים לפיקוחו של הממונה ולהוראותיו. הממונה רשאי להורות לחברה המנהלת לפעול בדרך מסוימת במסגרת חיסול עסקיה, או לפנות לבית המשפט בבקשה למתן צו שהפירוק יהיה בידי בית המשפט ו/או בפיקוחו.
- כל העברת אמצעי שליטה בחברה מנהלת מחייבת את אישור הממונה ומחייבת את הרוכש לקבל את ההיתרים הנדרשים המפורטים בסעיף 10.1 לעיל.
- העברת פעילות ניהול קרן ההשתלמות לחברה מנהלת אחרת, כמו גם מיזוג, פיצול, הפסקת פעילות או פירוק מרצון, חייבים לקבל את אישורו מראש של הממונה.

10.3. היתר להחזקת אמצעי שליטה

בהתאם להוראות הדין, החזקת אמצעי שליטה ושליטה בחברה מנהלת של קופת גמל, כפופים לקבלת היתר מאת הממונה. בחודש דצמבר, 2013 ועל רקע מיזוג מנורה גמל לחברה ופטירתו של מר מנחם גורביץ ז"ל, עודכן היתר השליטה בקבוצה ובכלל זה בחברה, וניתן ליורשות (שתי בנותיו) של המנוח מר מנחם גורביץ ז"ל.

בהיתר נקבעו, בין היתר, התנאים העיקריים כדלקמן: הוראות בדבר שימור גרעין השליטה¹ במלוא שרשרת השליטה בתאגידים נשוא ההיתר, וזאת בדרך של הגבלות על שיעבוד, מכירה, העברה של גרעין השליטה בתאגידים הנ"ל, לרבות בדרך של הנפקה; הוראות בדבר הפקדה בידי נאמן (עו"ד ישראלי) על פי כתב נאמנות, של תעודות מניה המייצגות לפחות את גרעין השליטה בחברה וכן חתימה על יפויי כוח לנאמן על אמצעי השליטה שימנה המפקח למכירת מניות גרעין השליטה, בהתקיים תנאים המפורטים בהיתר.

11. גורמי ההצלחה הקריטיים והשינויים החלים בהם

גורמי ההצלחה הקריטיים בתחומי פעילות החברה הינם, בין היתר, היערכות מהירה לשינויים רגולטוריים, איתור הצרכים של העמיתים, כפי שהם מאופיינים על ידי המתווכים הפועלים בענף ועל ידי האורגנים הרלוונטיים בחברה, מתן מענה מתאים לצרכים המשתנים של ערוצי ההפצה השונים, יכולת שימור לקוחות קיימים וגיוס לקוחות חדשים, יכולת השגת תשואות עודפות לאורך זמן ביחס למדדי ההשוואה ולעומת גופים מתחרים, יעילות תפעולית, בקרה יעילה, שיעור דמי הניהול, תמחיל ומגוון מסלולי השקעה, שימור ורכישת הון אנושי איכותי ומתן שירות ומידע איכותי וזמין ללקוח.

12. השקעות

12.1. מטרתן של הפעולות הננקטות במסגרת מדיניות ההשקעות של נכסי החברה (נוסטרו), לצמצם את הסיכון ככל הניתן להפסד תשואה, בכפוף להוראות הדין השונות בנוגע לניהול השקעות. בהתאם לכך מרבית ההשקעות הינן באגרות חוב ממשלתיות לטווח קצר ויתרות מזומנים ופקדונות בבנקים לטווח קצר. זאת, על מנת לצמצם את האפשרות להפסד אשר עלול לנבוע משינויים בשוק ההון.

12.2. אגף ההשקעות של מנורה מבטחים ביטוח מנהל את ההשקעות של המוצרים שבניהול החברה, וזאת על מנת לנצל ידע ומומחיות הנדרשים בתחומי ההשקעות השונים.

באגף קיימים צוותי השקעה מתמחים בהשקעות בחו"ל, במניות בישראל, בנכסי חוב, קרנות השקעה, נדל"ן בישראל ובחו"ל ומערך אשראי לא סחיר. מתקיימת הפרדה בין ניהול כלל כספי הנוסטרו לבין ניהול כספי העמיתים.

באגף קיימים מחלקת דיווח ובקרה - "מידל אופיס" ומחלקת מחקר ודירוג. האגף מסתייע באופן שוטף ביעוץ משפטי ובמערך ניהול הסיכונים.

בנוסף, באגף חשבות וכספים קיימת יחידת המערך העורפי - "בק אופיס" של מנורה מבטחים ביטוח, תחת תחום חשבות אשר אחראית על קליטה, רישום ובקרת ביצוע של עסקאות בנכסי השקעה.

12.3. החלטות ההשקעה בפועל מתקבלות על ידי מנהלי התחומים באגף ומנהלי ההשקעות השונים באגף השקעות, תוך הסתייעות בצוות המחקר, האנליזה ודירוג, בעבודות מחקר חיצוניות בארץ ובחו"ל,

¹ לעניין זה, "גרעין שליטה" - 50.01% בכל אחד מאמצעי השליטה, במישרין או בעקיפין, בדילול מלא של כלל אמצעי השליטה בתאגיד הרלוונטי.

ופגישות שוטפות עם מומחים מקצועיים בתחום, והכל בכפוף ובמסגרת המדיניות המאושרת. על ידי הדירקטוריונים הרלוונטיים וועדות ההשקעה השונות. ועדת ההשקעות של החברה מתכנסת אחת לשבועיים. הוועדה מקבלת דיווחים כלכליים שונים ומגוונים - סקירת מאקרו בארץ ובחו"ל, נתונים כלכליים עיקריים בארץ ובחו"ל, סקירת פעילות ההשקעות שבוצעה מאז מועד ההתכנסות הקודמת, מבנה תיק ההשקעות העדכני למועד התכנסות הוועדה, דוחות חשיפה לקבוצות לוויים, דוחות חשיפה לענפי משק, סקירת הצבעות החברה באסיפות כלליות של גופים שנכסי קופות הגמל מושקעים במניותיהם, דיווחים ספציפיים על השקעות מסוימות ועוד, וכן חומר רקע וניתוחים שונים המתייחסים להשקעות אשר מובאות לאישור הוועדה. הוועדה מקיימת דיון על מבנה תיק ההשקעות, הצורך בהתאמתו למצב השוק העדכני, שינויים בתמהיל ההשקעות, חשיפות למגזרים מסוימים, חשיפות לקבוצות עסקיות מסוימות וכד'. אחת לשנה, בסמוך לתום השנה, קובעת וועדת ההשקעות תכנית הקצאת נכסים (Asset Allocation) לשנה הקלנדרית הבאה ביחס לאפיקי ההשקעה השונים. תכנית זאת כוללת מדדי ייחוס רלוונטיים שיאפשרו לפקח ולבקר אחר ביצועי ההשקעות של הקרן. תכנית זו מובאת לדיון ולאישור הדירקטוריון, כמתחייב מהוראות הדין. הקצאת הנכסים הנקבעת כאמור אינה קשיחה, ויכולה להגיב להתרחשויות בשווקי ההון בארץ ובעולם.

ככלל, אסטרטגיית ההשקעה של המוצרים שבניהול החברה מתאפיינת בניסיון להגיע לאופטימיזציה של היחס בין תשואה לסיכון:

קרן ההשתלמות היא מוצר לטווח בינוני, אולם בשל הטבות המס, חלק ניכר מהכספים נשאר בקרן גם לאחר שחלפו שש שנים והחשבון הפך לנזיל. כמו כן, הקרן בעלת צבירות משמעותיות חיוביות ובעלת פוטנציאל צמיחה עתידית. על כן, גם השקעות קרן ההשתלמות מאופיינות כהשקעה ארוכת טווח, בדומה לקופות הגמל לחסכון.

לפירוט נוסף על מבנה ניהול ההשקעות, תשואות וניתוח תרומת אפיקי השקעה לתשואות ראה בדו"ח דירקטוריון ובסקירת ההנהלה.

13. ניהול סיכונים

13.1. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים

תהליך ניהול הסיכונים בחברה מונחה על ידי דרישות רגולטוריות הרלוונטיות שפורסמו בשנים האחרונות.

ניהול הסיכונים הינו פעילות חוצת-ארגון המבוססת על שלושה קווי הגנה:

- הגורמים העסקיים אשר נוטלים את הסיכונים, אחראים לזיהוי, הערכה ניטור ודיווח הסיכונים המובנים בפעילותם ובמערכות המשמשות אותם, לרבות הגדרת בקורות בתהליכים ונהלים פנימיים. הגורמים העסקיים נעזרים ביחידות תומכות הכוללות: כספים, מערכות מידע ותחום ניהול הסיכונים.
- תחום ניהול סיכונים אחראי על גיבוש מסגרת ניהול סיכונים, פיתוח כלים ושיטות להערכת הסיכונים לחשיפות הקיימות והפוטנציאליות. תחום ניהול סיכונים הינו יחידה בלתי תלויה בגורמים העסקיים נוטלי הסיכון ומשתף פעולה עם יחידות החשבונות וההשקעות. יצוין כי מנורה ביטוח מספקת את שירותי ניהול השקעות וניהול סיכונים לחברה במסגרת הסכם מתן שירותים בין החברות. מנהלת הסיכונים של החברה הינה מנהלת הסיכונים של הגופים המוסדיים בקבוצה וכפופה מקצועית למנהל מערך הסיכונים הקבוצתי (ראה סעיף 1.2 לעיל).
- הביקורת הפנימית אשר מבקרת באופן בלתי תלוי תהליכים פנימיים וכן עוקבת אחר תיקון ליקויים שזוהו.

13.2. ניהול סיכונים פיננסיים (שוק נזילות ואשראי)

מטרת ניהול סיכונים הינה ניהול שקול של הסיכונים באופן שימקסם את התשואה תוך שמירה על מגבלות סיכון שנקבעו מראש בהתאם לסובלנות החברה לסיכון ועמידה בדרישות רגולטוריות. האחריות לניהול הסיכונים הפיננסיים מחולקת בין האורגנים השונים בחברה החל מהדירקטוריון, דרך ועדות השקעה, ועדת אשראי, אגף השקעות, מחלקת מחקר ודרוג, מחלקת דיווח ובקרה (מידל אופיס) ותחום ניהול סיכונים.

מנהלי השקעות מבצעים בפועל את בחירת הנכסים במסגרת ההקצאה האסטרטגית שאושרה להם, תוך עמידה בנהלים ובמדרג הסמכויות לביצוע פעולות השקעה תוך הבנת הסיכונים הגלומים באסטרטגיות ההשקעה בהן הם בוחרים וגילוי רמת ביצועים המצדיקה את רמת הסיכון שנלקח. בחברה פועלות ועדות השקעה עבור כספי עמיתים אשר תפקידן, בין השאר, לפקח על מגבלות חשיפה וניהול סיכונים בחברה שאושרו בדירקטוריון.

דירקטוריון החברה קובע ומאשר אחת לשנה את מדיניות ההשקעות ומדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים בתיק המנוהל (תיק הנכסים בו סיכונים השוק והאשראי מושתתים על העמית), וכן מדיניות השקעות וניהול סיכונים בתיק הנוסטרו של החברה המנהלת. מסמכי מדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים כוללים בין היתר הגדרת תחומי אחריות, מגבלות חשיפה וסיכון, כלים למדידת הסיכון וכללי דיווח.

הסיכונים הפיננסיים מנוהלים בעיקר באמצעות קביעת טווחי השקעה מותרים לסוגי הנכסים השונים תוך התייחסות לפיזור, בין השאר, לפי מנפיקים, בסיס הצמדה וענפי משק. המגבלות נקבעות ברמת החשיפה לגורמי הסיכון (כמשקל מסך הנכסים בתיק) והסיכון היחסי ביחס למדד הסמן. תפקידה של מחלקת דיווח ובקרה באגף השקעות (מידל אופיס) לנטר באופן שוטף את מגבלות החשיפה, להתריע על חריגות ולדווח, ע"פ העניין, לוועדות ההשקעה. ניטור אחר מגבלות הסיכון מתבצע ע"י תחום ניהול הסיכונים על בסיס רבעוני.

כמו כן, במסלולי ההשקעה (כספי עמיתים) מתבצע ע"י תחום ניהול סיכונים חישוב של מדדי ביצוע מתואמי סיכון, ניתוח השפעת תרחישי קיצון ומבחני רגישות. מדידת הסיכונים הפיננסיים מתבצעת באמצעות תוכנות מתקדמות לכימות סיכונים שוק באמצעות מערכת מיכונית לניטור מגבלות חשיפה.

ניהול סיכון נזילות מבוסס בעיקר על שמירת רמה מינימאלית של שיעור נכסים סחירים ומזומנים בתיק הנכסים. במסלולי ההשקעה (כספי עמיתים) הערכת הסיכון מתבצעת ע"י חישוב מדד הנזילות. ניטור הסיכון הינו כי הערכת סיכון הנזילות אינה עולה על הסף הרצוי ותואם את מאפייני הקופה והעמיתים (כגון שווי קופה, גיל עמיתים, משיכות וכדומה). בנוסף, על פי הצורך, נבחנת יכולת ההנזלה של מסלול ההשקעה תחת תרחישים שונים.

פעילות האשראי נעשית בכפוף לתקנות ההשקעה וחוזרי הממונה על רשות שוק ההון אשר מתווים תשתית לתמיכה ניהולית, מקצועית ותפעולית וזאת על מנת להבטיח מנגנוני בקרה ופיקוח לניהול סיכונים האשראי. הפעילות נעשית בהתאם למדיניות ההשקעות, מדיניות האשראי ומדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים המאושרות מידי שנה על ידי הדירקטוריון. מסמכי המדיניות כוללים עקרונות ניהול סיכונים אשראי בתיק הנכסים, לפי מאפיינים שונים כגון חשיפה לתאגיד ולקבוצת תאגידים, פיזור לפי ענפי משק וחתכים לפי דרוג. הלוואות מותאמות ואשראי לא סחיר אחר ניתנים בהתאם למדיניות האשראי הלא סחיר ועל פי נהלים פרטניים. בקבוצה פועלות ועדת אשראי פנימית וועדת משנה לאשראי אשר מונו על ידי ועדת השקעות ואושרו על ידי הדירקטוריון. תפקידיהן בין היתר, לדון ולאשר בהתאם למדרג סמכויות ולפי העניין, עסקאות של אשראי לא סחיר, בכפוף למסמכי המדיניות וחוזרי הממונה. ברמת העסקה הבודדת, הערכת הסיכון מתבססת, בין היתר, על אנליזות ודרוגים. ככל שאין דרוג חיצוני

החברה משתמשת, במידת האפשר, במודל דרוג אשראי פנימי שאושר על ידי הדירקטוריון והממונה על רשות שוק ההון. בעסקאות הנעשות בשיתוף עם בנק, ניתן לקבל את עיקרי הדרוג של הבנק בתנאים מסויימים כפי שהורה הממונה. ניתן לבצע עסקאות לא מדורגות או בדרוג הנמוך מדרוג השקעה בתנאים מסויימים כהגדרתם בהוראות הממונה ובכפוף לנהלי החברה. בעסקת אשראי המועלית לאישור ועדת משנה לאשראי מוגשת חוות דעת של תחום ניהול סיכונים. כמו כן, ברמת החשיפה הכוללת, מתבצעת בתחום ניהול סיכונים הערכת הסיכון הגלום במרווחי האשראי של נכסי החוב בעיקר באמצעות תרחישי קיצון. מרכז חובות בעייתיים מבצע הערכה שוטפת של תיק האשראי ומאתר חובות בעייתיים. לאחר איתור וניתוח החובות הבעייתיים, דנה ועדת האשראי הפנימית בהמלצת מרכז החובות הבעייתיים ומחליטה על סיווג כחוב בעייתי. דיווח תקופתי על חובות בעייתיים נמסר לוועדות השונות.

ראה פירוט בנושא גורמי סיכון בסעיף 20 להלן.

14. הון אנושי

מלוא שירותי הניהול לחברה ניתנים על ידי מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "מנורה מבטחים פנסיה") וגופים מוסדיים נוספים מקבוצת מנורה מבטחים, ראה לעניין זה סעיף 21 להלן. לאור האמור, החברה אינה מעסיקה עובדים. ראה פירוט של נושאי המשרה הבכירים בסעיף 23 להלן. נושאי המשרה היחידים שפעילותם מיועדת עבור החברה בלבד ועל כך הם מתוגמלים הינם מנכ"ל החברה והדירקטורים החיצוניים המכהנים בחברה. לעניין מבנה ועלות העסקתם ראה סעיף 24 להלן.

15. שיווק והפצה

החברה משווקת את מוצריה ושירותיה במספר ערוצי שיווק והפצה שהעיקריים בהם הינם כדלקמן:

15.1. החברה מפיצה את המוצרים הפנסיוניים שלה באמצעות יועצי ההשקעות ו/או היועצים הפנסיוניים של הבנקים (להלן - "היועצים") - עיקר הפעילות של החברה מול אפיק זה הינה להביא את מוצרי ושירותי החברה למודעות של היועצים ולספק להם מידע ומסמכים שיווקיים בהתאם. הייעוץ שנותנים הבנקים ללקוחותיהם אובייקטיבי ונטול העדפות.

יצוין כי נכון למועד דו"ח זה החברה חתמה על הסכמי הפצה עם הבנקים הבאים: בנק דיסקונט לישראל בע"מ, בנק מסד בע"מ, בנק מזרחי-טפחות בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק אוצר החייל בע"מ, בנק איגוד בע"מ ובנק הפועלים בע"מ.

בשנת 2016 המשיך ערוץ זה להגדיל באופן איטי אך עקבי את היקף פעילותו. ערוץ זה מהווה כ- 10% מהכנסות החברה.

15.2. החברה נעזרת במערך של מנהלי תיקים עסקיים ומתכננים פנסיוניים, למעסיקים וללקוחות של מנורה מבטחים פנסיה, הפוזרים ברחבי הארץ ועומדים בקשר רצוף עם מעסיקים ועם העמיתים של החברה. מנורה מבטחים פנסיה מפעילה במסגרת אגף קשרי הלקוחות שלה מערך של מתכננים פנסיוניים לשימור לקוחות וגיוס עמיתים חדשים. מערך השירות לעמיתים ולמעסיקים כולל פריסה ארצית בלשכות שירות, שירות אישי הניתן על ידי מוקד שירות לקוחות (Contact Center) ואתר אינטרנט (המספק, בנוסף למידע כללי בנושאי פנסיה וגמל, גם מידע אישי לעמית ולמעסיק). מערך השיווק מספק מטריה שיווקית מכירתית הכוללת: צירוף מעסיקים חדשים, צירוף עמיתים חדשים, מתן שירותי שיווק פנסיוני והדרכה ביחס לקרן ההשתלמות בניהולה של החברה וכיוצא באלה.

15.3. מתווכים שונים, ובעיקר סוכנויות הסדר וסוכני ביטוח, לרבות דרך מנורה ביטוח. הטיפול בעמיתים האמורים נעשה על ידי הסוכנים. יצוין, כי שיתוף פעולה זה נוצר בחלק מהמקרים עקב רצון חלק מהמעסיקים בטיפול כולל בתנאים הסוציאליים של עובדיהם, טיפול שכולל גביה ושילוב בין מוצרים שונים כמו קרנות פנסיה, ביטוחי מנהלים, קופות גמל, קרנות השתלמות ולעיתים גם ביטוחים כלליים. סוכנויות ההסדר והסוכנים מתוגמלים עבור צירוף מבטחים ועמיתים חדשים, על פי הכללים הנהוגים במנורה מבטחים ביטוח וביתר חברות הביטוח. תגמול הסוכנים ומנהלי ההסדר נעשה באמצעות תשלום עמלות נפרעים ו/או עמלות יעד. החברה אינה נושאת בהוצאות המשרד של סוכני הביטוח שפועלים מולה. יצוין כי מנורה מבטחים פנסיה, התקשרה עם מנורה מבטחים ביטוח בהסכם, לפיו תנהל מנורה מבטחים ביטוח עבור החברה את ההתקשרויות שבין החברה לבין סוכני ביטוח כאמור לעיל. עד כה לא הגבילה הרגולציה את השיעור שמשולם למתווכים אלו, ועל כן נקבעות העמלות המשולמות להם במסגרת מו"מ. טיטוט תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (דמי עמילות) עשויה להטיל הגבלות על שיעור זה.

15.4. פנייה ישירה למעסיקים/ארגוני עובדים, בין היתר על דרך של השתתפות במכרזים המתפרסמים על ידם.

15.5. קיום כנסים מקצועיים/שיווקיים.

15.6. להלן מידע בדבר עלויות רכישה ועמלות שנתיות של קרן ההשתלמות:

עמלות יעדים		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2014	2015	2016
אלפי ש"ח		
561	635	774

יועץ פנסיוני:

בנקים

15.7. להלן שיעור דמי הגמולים של העמיתים במסגרת הייעוץ מסך דמי הגמולים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2014	2015	2016
8.26%	8.85%	9.93%

יועץ פנסיוני:

בנקים

16. ספקים ונותני שירותים

הסכם בין החברה למנורה מבטחים פנסיה - ראה סעיף 21 להלן.

17. רכוש קבוע ומיתקנים

נכון לסוף שנת 2016 לחברה אין רכוש קבוע בבעלותה. החברה עושה שימוש ברכוש לא מהותי, שהינו בבעלות מנורה מבטחים פנסיה וזאת בהתאם להסכם בין הצדדים (ראה סעיף 0 להלן).

18. עונתיות

פעילות החברה אינה מתאפיינת בעונתיות, הפקדות לקרן מתפלגות באופן נורמלי על פני השנה כאשר ההפקדות בחודש דצמבר גבוהות במקצת לעומת ההפקדות בחודשים האחרים בגלל הפקדות של עמיתים עצמאיים.

להלן התפלגות ההפקדות רבעוניות בקרן ההשתלמות:

2014		2015		2016		
%	אלפי ש"ח	%	אלפי ש"ח	%	אלפי ש"ח	
25%	45,131	24%	40,728	24%	40,308	רבעון 1
24%	44,676	24%	41,395	24%	40,333	רבעון 2
25%	46,044	26%	42,978	25%	43,510	רבעון 3
26%	47,623	26%	44,935	27%	46,526	רבעון 4
100%	183,474	100%	170,036	100%	170,677	סה"כ

19. נכסים לא מוחשיים

- החברה משתמשת במוניטין של קבוצת מנורה מבטחים שנצבר במהלך השנים.
- החברה משתמשת לצורך פעילותה בסמליל (לוגו), אשר נרשם כסימן מסחר. הסמליל משתלב בקו השיווקי של קבוצת מנורה מבטחים. בחודש מרס, 2015 הוחלף הסמליל של קבוצת מנורה מבטחים בסמליל חדש, שמצוי בהליכי רישום כסימן מסחר. בנוסף משתמשת החברה במוניטין של קבוצת מנורה מבטחים שנצבר במהלך השנים.
- לחברה מאגר מידע בבעלותה לגבי קרן ההשתלמות אומגה ועמיתיה.

20. גורמי סיכון

להלן גורמי הסיכון המשפיעים על רווחיות החברה ויציבותה וכן גורמי סיכון במוצרים שבניהולה של החברה בעלי השלכה מהותית על תוצאות החברה:

הסיכון	גורם הסיכון	השפעה			דרכי התמודדות
		גדולה	בינונית	קטנה	
סיכוני מאקרו					
סיכונים פיננסיים	ריבית			X	השקעה בעיקר באג"ח ממשלתי במח"מ בינוני.
סיכונים ענפיים					
רגולטורי	שינויים בהוראות ההסדר התחיקתי	X			מעקב אחר טיוטות של שינויים בהוראות ההסדר התחיקתי ומתן הערות לטיוטות שכאלו, בין במישרין ובין במסגרת התאחדות חברות הביטוח, והערכות מקדימה לשינויים עתידיים, ככל שניתן.
תנאי תחרות	שינויים מבניים בתחום החיסכון לטווח ארוך לרבות מוצרים חדשים	X			מעקב אחר טיוטות של שינויים בהוראות ההסדר התחיקתי ומתן הערות לטיוטות שכאלו, בין במישרין ובין במסגרת התאחדות חברות הביטוח, והערכות מקדימה לשינויים עתידיים, ככל שניתן.

הסיכון	גורם הסיכון	השפעה			דרכי התמודדות
		קטנה	בינונית	גדולה	
סיכונים מיוחדים לחברה					
פגיעה בדמי ניהול	פגיעה בדמי הניהול כתוצאה מניוד כספים לגורמים מתחרים בשוק, עזיבה של עמיתים לקרנות אחרות וכד' - פגיעה בדמי ניהול כתוצאה מסיכוי שוק בגין הכספים המנוהלים		X		שיווק ללקוחות חדשים ופעולות לשימור לקוחות קיימים. קביעת תאבון סיכון לקופות המנוהלות בהתאם לאופיין, לפירוט נוסף דוח דירקטוריון, פירוט עסקי התאגיד, בנושא תיאור תהליך ניהול הסיכונים.
ריכוזיות למעסיק	ניוד כספים של מעסיק גדול בקופה		X		שיווק הקרן ללקוחות חדשים ופעולות לשימור לקוחות קיימים.
עסקיים	חובות מעסיקים	X			מעקב שוטף אחר פיגורי תשלומים של מעסיקים.
תפעוליים	כשל או ליקוי תפעולי במערכות, תהליכים, אירוע חיצוני לרבות מעילות והונאות, אירועי סייבר וכו'		X		יישום בקורות בתהליכים.
משפטיים	הפסדים מתביעות משפטיות ו/או עיצומים	X			הפקת לקחים מפס"ד שניתנו כנגד החברה וגופים מתחרים, ומעיצומים כספיים שהוטלו על גופים מתחרים, ושינוי דרכי ההתנהלות של החברה בהתאם.

21. הסכמים מהותיים

הסכמים עם מנורה מבטחים פנסיה - החברה התקשרה עם מנורה מבטחים פנסיה במספר הסכמים, שבמסגרתם היא מספקת לחברה את מלוא שירותי הניהול והתפעול (בין בעצמה ובין באמצעות הבנק הבינלאומי), לרבות שירות לקוחות טלפוני ע"י המוקד הטלפוני של מנורה מבטחים פנסיה ושירותי קבלת קהל בסניפיה שברחבי הארץ, הנדרשים לניהול קרן ההשתלמות שבניהול החברה. כמו כן מספקת מנורה מבטחים פנסיה לחברה שירותי שיווק שונים ביחס ביחס לקרן ההשתלמות אומגה שבניהול החברה. החברה ומנורה מבטחים פנסיה קיבלו הודעה מהבנק הבינלאומי על כי ברצונו להפסיק את הסכמי התפעול, והן פועלות למציאת גורם אחר שיספק שירותי תפעול חליפיים. לפירוט ראה באור 14ד לדוחות הכספיים המאוחדים של החברה.

22. תחזיות אחרות והערכות לגבי עסקי החברה

22.1. תחזיות אחרות והערכות לגבי עסקי החברה

החברה מעריכה כי תימשך מגמת השיפור בשימור התיק הקיים אשר החלה במחצית השנייה של שנת 2015. מגמת השיפור בהצטרפות עמיתים חדשים צפויה להיחלש, לאור הפיכתה של הקרן לקרן סקטוריאלית. החברה צופה שהמשך המגמה של ירידה בדמי הניהול תימשך גם בשנים הקרובות. המידע המובא לעיל הינו מידע צופה פני עתיד, וככזה, המידע אינו וודאי לגבי העתיד, ועלול שלא להתממש, כולו או חלקו. המידע הצופה פני עתיד מבוסס על מידע הקיים בחברה בתאריך הדוח, וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה נכון לתאריך הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או משתמעות ממידע זה, בין היתר, בשל שינויים שיחולו בגורמי הסיכון המפורטים בסעיף 20 לעיל.

חלק ד' - היבטי ממשל תאגידי

23. הדירקטורים של החברה המנהלת

23.1. דירקטורים המכהנים נכון למועד דוח זה:

שם מספר ת.ז. תאריך לידה ונתינות	מען להמצאת כתבי בית דין	חברות בועדות דירקטוריון (כן/לא)	עובד של החברה, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין בה - התפקיד או התפקידים שהוא ממלא.	התאריך בו החלה כהונת הדירקטור	השכלה ועיסוק עיקרי במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור.	בן משפחה של בעל ענין אחר (כן/לא)	דח"צ בעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית כאמור בתקנה (3)2	דח"צ בעל מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הפנסיה או הביטוח כאמור בתקנה (2)2(א)
מר יהודה בן אסאייג ת.ז. 057455081 20.3.1962 ישראלית	רח' עיר שמש 24, תל אביב	-	מכהן כמנהל הכללי של מנורה מבטחים פנסיה. כמו כן, מכהן כיו"ר דירקטוריון אורות סוכנות לביטוח חיים (2005) בע"מ; וכדירקטור בשומרה חברה לביטוח בע"מ ובמנורה מבטחים פיננסים בע"מ.	25.9.2008	תואר ראשון בכלכלה ומדע המדינה, תואר שני במנהל עסקים, בוגר תכנית המנהלים AMP (אוניברסיטת הארוורד). חבר הנהלת האופרה הישראלית ויו"ר ועדת הכספים של האופרה הישראלית. לשעבר יו"ר דירקטוריון מנורה מבטחים גמל בע"מ (עד למיזוגה למנורה מבטחים פנסיה). לשעבר דירקטור בדן חברה לתחבורה ציבורית בע"מ.	לא	--	--
מר יעקב שגיא ת.ז. 06062236 5.9.1945 ישראלית	ההסתדרות 19/1 הוד השרון	-	סמנכ"ל כספים לשכת המהנדסים והאדריכלים.	29.5.2013	חשב שכר בכיר. לשעבר חשב שכר בלשכת המהנדסים והאדריכלים.	לא	-	-
מר יחיאל אורבך ת.ז. 007294390 1949 ישראלית	רח' אשר ברש 8, הרצליה	-	-	25.9.2008	תואר ראשון בהנדסת תעשייה וניהול. ניהול פרויקטים בתעשייה האווירית	לא	-	-

שם מספר ת.ז. תאריך לידה ונתינות	מען להמצאת כתבי בי דין	חברות בועדות דירקטוריון (כן/לא)	דירקטור חיצוני או בלתי תלוי (כן/לא)	עובד של החברה, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין בה - התפקיד או התפקידים שהוא ממלא.	התאריך בו החלה כהונת הדירקטור	השכלה ועיסוק עיקרי במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור.	בן משפחה של בעל ענין אחר (כן/לא)	דח"צ בעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית כאמור בתקנה (3)2	דח"צ בעל מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הפנסיה או הביטוח כאמור בתקנה (2)2(א)
מר יעקב וידר ת.ז. 107528142 25.2.1947 ישראלית וצ'כית	בן יהודה 71, הרצליה	דירקטור חיצוני. יו"ר ועדת ביקורת וחבר ועדת דירקטוריון לפיקוח על ועדת ההשקעות.	-	25.9.2008	תואר ראשון בכלכלה, תואר שני במדעי המדינה. מנהל הכנסות עיריית הרצליה.	לא	-	-	-
מר משה ויינגרטן ת.ז. 057448912 15.4.1962 ישראלית	רחוב עמנואל טובים 1, תל אביב	דירקטור חיצוני. חבר ועדת הביקורת וחבר ועדת דירקטוריון לפיקוח על ועדת ההשקעות.	-	2.12.2010	תואר ראשון בכלכלה ותואר שני במנהל עסקים. יו"ר ובעלים של חברת M.W.I השקעות ותקשורת בע"מ.	לא	כן	-	-
מר משה מורגנשטרן ת.ז. 034269555 20.10.1977 ישראלית	מנחם בגין 88, פתח תקווה	-	-	27.10.2010	בוגר תואר ראשון במנהל עסקים מהמרכז האקדמי רופין. משנה למנכ"ל, מנהל אגף ביטוח חיים במנורה מבטחים ביטוח בע"מ.	לא	-	-	-
מר גיל שביט ת.ז. 056358591 8.3.1960 ישראלית	מישר 20, ראש העין	-	-	28.8.2016	תואר ראשון במשאבי אנוש ותואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת בן גוריון. מנכ"ל הסתדרות המהנדסים ומנכ"ל לשכת המהנדסים.	לא	-	-	-

שם מספר ת.ז. תאריך לידה ונתינות	מען להמצאת כתבי בי דין	חברות בועדות דירקטוריון (כן/לא)	עובד של החברה, חברה בת, חברה קשורה או של בעל ענין בה - התפקיד או התפקידים שהוא ממלא	התאריך בו החלה כהונת הדירקטור	השכלה ועיסוק עיקרי במהלך חמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים בהם הוא משמש דירקטור	בן משפחה של בעל ענין אחר (כן/לא)	דח"צ בעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית כאמור בתקנה 2(3)	דח"צ בעל מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הפנסיה או הביטוח כאמור בתקנה 2(א)
גב' יעל גרינולד ת.ז. 55902548 31.7.1959 ישראלית	א.בן יהודה 4 הוד השרון	-	משנה למנכ"ל, מנהלת אגף שיווק ומכירות במנורה מבטחים פנסיה	12.1.2012	תואר ראשון בסוציולוגיה ולימודי עבודה ותואר שני במנהל עסקים. משנה למנכ"ל, מנהלת אגף שיווק ומכירות במנורה מבטחים פנסיה.	לא	-	-
מר שמואל שורץ ת.ז. 30767032 1.1.1950 ישראלית	גולי קניה 12, תל אביב	דירקטור חיצוני. חבר ועדת הביקורת וחבר ועדת דירקטוריון לפיקוח על ועדת ההשקעות.	-	4.6.2015	רואה חשבון; תואר ראשון כלכלה (חשבונאות) סוציולוגיה ואנתרופולוגיה מאוניברסיטת חיפה; תואר שני במנהל עסקים. עד אפריל 2012 מבקר פנימי ראשי של מנורה מבטחים ביטוח בע"מ ומנורה מבטחים פיננסים בע"מ. דירקטור בש. שלמה חברה לביטוח בע"מ. יו"ר ועדת השקעות ונח"צ של קופת התגמולים של עובדי אלעל; יו"ר ועדת השקעות ודירקטור בקרן ידע לאקדמאים במח"ר. מרצה ומרכז אקדמי במרכז להשתלמויות שליד אוניברסיטת בר אילן.	לא	כן	כן
מר איתי יעקב ת.ז. 38259735 27.11.1975 ישראלית	כצנלסון 6, קרית אונו	-	משנה למנכ"ל, מנהל אגף הגמל במנורה מבטחים פנסיה.	3.5.2015	תואר ראשון ושני בכלכלה מאוניברסיטת תל אביב. משנה למנכ"ל, מנהל אגף הגמל במנורה מבטחים פנסיה. לשעבר מנכ"ל מנורה מבטחים גמל בע"מ (עד למועד מיזוגה למנורה מבטחים פנסיה).	לא	-	-

פרטי נושאי המשרה הבכירים של החברה

שם מספר ת.ז. תאריך לידה	התפקיד שהוא ממלא בחברה ; בחברה בת או בחברה קשורה של החברה או בבעל עניין בה	התאריך בו החל כהונתו	בעל עניין בחברה (כן/לא) ; בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בחברה (כן/לא).	השכלה ונסיונו העסקי
מר משה קליין ת.ז. 065082299 23.2.1945	מנהל כללי.	1.1.2012	לא	מוסמך למדעים בהנדסת חשמל. עד 30.6.2009 והחל מיום 1.1.2012 - מנכ"ל מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ, לשעבר דירקטור בבינלאומי הראשון חיתום והשקעות בע"מ, לשעבר חבר ועדת השקעות של החברה
מר רן קלמי ת.ז. 033861758 22.3.1977	מנהל הכספים. כמו כן משמש כסמנכ"ל ומנהל אגף הכספים של מנורה מבטחים פנסיה, כדירקטור במנורה מבטחים ניהול תיקי השקעות בע"מ.	1.4.2013	לא	רואה חשבון מוסמך. תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות מאוניברסיטת בן-גוריון בנגב. שימש כמנהל הכספים של מנורה מבטחים גמל בע"מ (עד למיזוגה למנורה מבטחים פנסיה). בעבר שימש כמנהל כספים במנורה מבטחים פיננסיים בע"מ.
מר אלון אלפרט ת.ז. 024914020 3.5.1970	היועץ המשפטי ומזכיר החברה, ממונה על פניות הציבור. כמו כן משמש כסמנכ"ל, היועץ המשפטי ומזכיר החברה, ממונה על פניות הציבור והממונה על הציות והאכיפה הפנימית במנורה מבטחים פנסיה.	28.8.2016	לא	תואר ראשון במשפטים ותואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת תל-אביב. שימש כיועץ משפטי, מזכיר החברה, ממונה על פניות הציבור והממונה על הציות והאכיפה פנימית במנורה מבטחים גמל בע"מ (עד למיזוגה למנורה מבטחים פנסיה). בעבר היה עו"ד עצמאי ובעלים ומנכ"ל חברה למתן שירותי ייעוץ לבתי השקעות בנוגע לאיסור הלבנת הון ולבקרת סיכונים, שימש כיועץ משפטי ראשי ואחראי תחום הרגולציה במגדל שוקי הון, והיה שותף ומנהל מחלקת שוק ההון במשרד עו"ד מ. פירון ושות'.

שם מספר ת.ז. תאריך לידה	התפקיד שהוא ממלא בחברה ; בחברה בת או בחברה קשורה של החברה או בבעל ענין בה	התאריך בו החל כהונתו	בעל עניין בחברה (כן/לא) ; בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בחברה (כן/לא).	השכלה ונסיונו העסקי
מר אלי הלל ת.ז. 27904655 20.11.1970	המבקר הפנימי. כמו כן מכהן כמבקר הפנימי של מנורה מבטחים פנסיה.	12.1.2012	לא	רואה חשבון מוסמך. תואר ראשון במנהל עסקים (התמחות בחשבונאות) מהמכללה למינהל. מבקר מערכות מידע מוסמך (CISA), הסמכה מקצועית ל-CIA (CERTIFIED INTERNAL AUDITOR על ידי לשכת המבקרים הפנימיים (ארה"ב). לשעבר המבקר הפנימי של מנורה מבטחים גמל בע"מ (עד למיזוגה למנורה מבטחים פנסיה).
מר רון גריסרו ת.ז. 029006970 25.02.1972	מנהל מערכות מידע. כמו כן מכהן כמשנה למנכ"ל, מנהל אגף מערכות מידע של מנורה מבטחים ביטוח בע"מ, וכמנהל מערכות מידע של מנורה מבטחים פנסיה.	15.08.14	לא	בוגר תואר ראשון בהנדסת תעשייה, (B.sc) מאוניברסיטת ת"א, בוגר תואר שני (M.B.A) במנהל עסקים מהקריה האקדמית אונו. בעבר, שימש כסמנכ"ל מערכות מידע בחברת כאל וכמנהל אגף פיתוח מערכות מידע בחברת פרטנר.
גב' רותי יהודיוף כהן ת.ז. 043028034 21.2.1981	מנהלת הסיכונים. כמו כן משמשת כמנהלת הסיכונים של מנורה מבטחים ביטוח בע"מ ושל מנורה מבטחים פנסיה	17.3.2014	לא	בוגרת תואר ראשון בסטטיסטיקה וכלכלה, מהאוניברסיטה העברית, בוגרת תואר שני (M.B.A) במנהל עסקים מהאוניברסיטה העברית. בעלת הסמכה Financial Risk FRM (Manager), מטעם ארגון GARP העולמי.

בנוסף לאמור לעיל, להלן פרטים על בעל תפקיד שאינו מוגדר כנושא משרה בחברה:

שם מספר ת.ז. תאריך לידה	התפקיד שהוא ממלא בחברה; בחברה בת או בחברה קשורה של החברה או בבעל ענין בה.	התאריך בו החל בתפקידו	בעל עניין בחברה (כן/לא); בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בחברה (כן/לא).	השכלה ונסיונו העסקי
מר יוני טל, ת.ז. 53343331 18.06.1955	מנהל ההשקעות הראשי. כמו כן מכהן כמשנה למנכ"ל ומנהל אגף השקעות של מנורה מבטחים ביטוח בע"מ, כמשנה למנכ"ל ומנהל השקעות ראשי במנורה מבטחים החזקות - חברת האם, וכדירקטור בחברות אחרות בקבוצה.	24.12.2013	לא	תואר ראשון בכלכלה ומנהל עסקים מאוניברסיטת בר אילן, תואר שני בכלכלה מאוניברסיטת בר אילן. מכהן כמשנה למנכ"ל ומנהל אגף השקעות מנורה מבטחים ביטוח בע"מ. בנוסף, משמש כדירקטור במנורה מבטחים נדל"ן בע"מ, מנורה מבטחים פיננסיים בע"מ, שומרה חברה לביטוח בע"מ ובחברות אחרות בקבוצה.

24. מדיניות תגמול בחברה

החל מחודש ינואר, 2014 מספקת מנורה מבטחים פנסיה את מלוא שירותי התפעול והניהול לחברה, בין בעצמה ובין באמצעות גופים מוסדיים נוספים בקבוצה המפוקחים על ידי הממונה וכן באמצעות הבנק הבינלאומי. ראה לעניין זה סעיף 21 לעיל. לאור העובדה כי כל שירותי הניהול והתפעול ניתנים לחברה על ידי גורמים חיצוניים ומשולמים על ידי מנורה מבטחים פנסיה - החברה אינה מעסיקה עובדים ואינה נדרשת לשלם את שכרם.

נושאי המשרה היחידים שפעילותם מיועדת עבור החברה בלבד, ועל כך הם מתוגמלים, הינם מנכ"ל החברה והדירקטורים החיצוניים המכהנים בחברה.

עלות העסקת המנכ"ל כוללת רכיב קבוע בלבד (ללא רכיבים משתנים ו/או בונוס) ומסתכמת לסך של 309 אלפי ש"ח בתוספת מע"מ.

התגמול המשולם לדירקטורים החיצוניים אושר בהתאם להוראות חוזר 2009-9-4 גמול לדירקטורים חיצוניים בגופים מוסדיים אשר החיל על גופים מוסדיים את הוראות תקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני (התש"ס-2000) בשינויים המחויבים.

להלן ריכוז התשלומים עבור הדח"צים המכהנים בחברה לשנת 2016:

דח"ץ	סכום לפני מע"מ	
	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
שמאל שוורץ	79	
יעקב וידר	77	
משה ויינגרטן	79	

התשלומים הם ברוטו ולפני ניכוי מס כחוק.

25. מבקר פנים

25.1. פרטי המבקר הפנימי

ביום 12 בינואר, 2012 מונה מר אלי הלל, רו"ח, למבקר פנים בחברה וזאת בהתבסס, בין היתר, על הכשרתו, כישוריו וניסיונו, התואמים את דרישות התפקיד, בהתחשב באופי והיקף הפעילות של החברה. המבקר הפנימי הינו עובד מנורה מבטחים פנסיה. המבקר הפנימי עומד בכל התנאים הקבועים בסעיף 3(א) לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992 ובהוראות סעיף 8 לחוק האמור וכן בהוראות סעיף 146(ב) לחוק החברות. למיטב ידיעת החברה, המבקר הפנימי אינו מחזיק ו/או לא החזיק, בתקופה הרלוונטית, בניירות ערך של החברה או של גוף קשור אליה.

25.2. היקף העסקה

היקף שעות העבודה השנתיות נקבע בהתאם לתכנית העבודה השנתית. במסגרת היקף השעות המתכנן נקבע היקף השעות המשוער לכל נושא ביקורת, בהתאם לניסיון העבר ולמהות הנושא הנבדק. כמו כן מוקצות שעות ביקורת גם לביקורות בלתי מתכננות. הביקורת בוצעה על ידי 5 מבקרים במשרה מלאה. כן נעזרה הביקורת במערך הביקורת של מנורה ביטוח (בנושאי השקעות ומערכות מידע) ובמיקור חוץ. היקף שעות הביקורת בשנת 2016 נאמד בכ-2,009 שעות.

25.3. תגמול

המבקר הפנימי מועסק על ידי מנורה מבטחים פנסיה בהסכם עבודה אישי במשרה מלאה ומקבל שכר חודשי, הפרשות סוציאליות ונלוות כמקובל וכן מענק תלוי יעדים, בהתאם למדיניות התגמול של מנורה מבטחים פנסיה. מנורה מבטחים פנסיה נושאת במלוא בשכרו ובהוצאותיו. דירקטוריון החברה סבור כי אין בהסדר זה כדי להשפיע על שיקול דעתו המקצועי של המבקר הפנימי.

26. פרטי רואה החשבון המבקר של החברה

רואי החשבון המבקרים של החברה ושל הקרן הינם E&Y קוסט פורר גבאי את קסירר, המכהנים בתפקידם החל משנת 2008. החל מיום 1 בינואר, 2015 משמש רו"ח טל חי-ציון כשותף האחראי על הביקורת בחברה. שכר באלפי ש"ח (לא כולל מע"מ):

2015	2016	
33	33	שכר בגין שירותי ביקורת:

27. אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

בהתאם להוראות הממונה, החברה מיישמת את הוראות סעיפים 302 ו-404 ל"חוק Sarbanes-Oxley" שנחקק בארצות-הברית. בחודש נובמבר, 2010 פרסם הממונה את חוזר 2010-9-7 שעניינו "בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים", אשר הסדיר את נוסח ההצהרות ומתכונת הגילוי וכן קבע את נוסח חוות דעת רואה החשבון המבקר ודוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי. הוראות סעיף 302 קובעות כי המנכ"ל ומנהל אגף כספים, יחתמו כל אחד בנפרד על הצהרה בנושא בקורות ונהלים לגבי הגילוי. לצורך קיום ההליך הנדרש עפ"י ההנחיות האמורות, ביצעה החברה, בין היתר, בחינה של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי וקיום דיונים בהשתתפות הגורמים השותפים להכנת הדוחות הכספיים. הוראות סעיף 404 מיושמות בהתאם לחוזר הממונה 2009-9-10 שעניינו "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי". על פי החוזר, על גופים מוסדיים כהגדרתם בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, לרבות קופות גמל וקרנות פנסיה, לכלול בדוח השנתי הצהרה בדבר אחריות ההנהלה להקמה ולתחזוקה של מערך ונהלי בקרה פנימית נאותים על הדיווח הכספי וכן הערכה לתום שנת הכספים לגבי יעילות המערך ונהלי הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על הדיווח הכספי. בנוסף, על רואה החשבון המבקר של הגוף המוסדי להמציא חוות דעת לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי. במסגרת יישום הוראות סעיף 404, אימצה החברה את מודול הבקרה הפנימית של ה-COSO, המהווה מסגרת מוגדרת ומוכרת להערכת הבקרה הפנימית. הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית כאמור, כללה את רכיבי הבקרה הבאים: בקורות ברמת הארגון (Entity Level Controls); בקורות על תהליך עריכת הדוחות וסגירתם; בקורות כלליות על מערכות המידע (ITGC) ובקורות על תהליכים הרלוונטיים לדיווח הכספי. במסגרת זאת, ביצעה החברה בין היתר, את תהליכי העבודה הבאים: זיהוי החשבונות, התהליכים העסקיים ומערכות המידע המהותיים לדיווח הכספי (Scoping), תיעוד התהליכים והערכת סיכונים הקשורים לדיווח הכספי ולגילוי נאות, קביעת הבקורות שמטרתן למנוע או לצמצם את אותם סיכונים וניתוח פערי בקרה וקביעת תכניות עבודה לסגירתם.

בקורות ונהלים לגבי הגילוי:

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף עם המנכ"ל ומנהל אגף הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי ומנהל אגף הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הינן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח

השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר, 2016, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי, אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

28. ביטוח לנושאי משרה

פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי המשרה של החברה בתוקף עד ליום 31 ביולי, 2017, בגבול אחריות כולל של 110 מיליוני דולר למקרה ולתקופה. גבול האחריות של הפוליסות מורכב מרובד כיסוי בסיסי, בגבול אחריות של 15 מיליוני דולר, ומרובדי כיסוי נוספים במסגרת פוליסות מטריה לכל חברות קבוצת מנורה מבטחים בגבול אחריות כולל של 95 מיליוני דולר.

רמת-גן, 16 במרס, 2017

משה קליין
מנהל כללי

יהודה בן אסאייג
יו"ר הדירקטוריון

פרק ב': דוח הדירקטוריון

פרק ב: דין וחשבון הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016

הננו מתכבדים להגיש בזאת את דו"ח הדירקטוריון על מצב ענייני החברה ליום 31 בדצמבר 2016.

1. מאפיינים כלליים

1.1 תיאור כללי של החברה

מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ (להלן - "החברה") הינה חברה פרטית, מוגבלת במניות, אשר התאגדה בחודש אוגוסט 1967, ופועלת כחברה מנהלת של קופות גמל בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005. לצורך כך החברה הינה בעלת רישיון חברה מנהלת לגבי קרן השתלמות שבניהולה. החברה הינה חברת בת ובשליטה של מנורה מבטחים פיננסיים בע"מ (להלן - "מנורה מבטחים פיננסיים") המחזיקה 60% ממניות החברה החל מיום 25 בספטמבר, 2008 (להלן - "מועד העברת השליטה").

1.2 נכון למועד עריכת דו"ח זה החברה מנהלת קרן השתלמות אחת - "אומגה קרן השתלמות" (לשעבר "קרן השתלמות למהנדסים"), המיועדת לעמיתים שכירים ועצמאים, ושבה מופעלים חמישה מסלולי השקעות:

1.2.1 **אומגה קרן השתלמות מסלול כללי** - מספר אישור רשות המיסים 286.

1.2.2 **אומגה קרן השתלמות מסלול אג"ח** - מספר אישור רשות המיסים 1445.

1.2.3 **אומגה קרן השתלמות מסלול מניות** - מספר אישור רשות המיסים 1446.

1.2.4 **מסלול אג"ח עד 15% מניות** - מספר אישור רשות המיסים 9802.

1.2.5 **מסלול אג"ח עד 25% מניות** - מספר אישור רשות המיסים 9803.

החל מיום 25 בינואר, 2017 ההצטרפות לקרן מוגבלת לחברי הסתדרות המהנדסים או מי שהסתדרות המהנדסים קבעה בכתב כי הוא רשאי להצטרף לקופה.

1.3 **פרטים נוספים אודות הקרן** - לפרטים נוספים אודות היקף הנכסים המנוהלים בקרן - ראה סעיף 6.1 לדוח תאור עסקי התאגיד האמור לעיל.

1.4 בעלי המניות בחברה

פירוט בעלי המניות של החברה ושיעורי ההחזקה שלהם:

שם בעל המניה	סוג המניה	ערך נקוב	הון מניות	
			רשום	מונפק ונפרע
מנורה מבטחים פיננסיים	הנהלה	0.0001	0.0072	0.0072
הסתדרות המהנדסים	הנהלה	0.0001	0.0048	0.0048
מדינת ישראל	נדחית	0.0001	0.0001	0.0001
שונים	רגילות	0.0001	1.9902	0.0005

תאור זכויות המניות

- הנהלה - מקנות למחזיק בה זכות לקול אחד בהחצעות באסיפה הכללית בחברה, זכות לקבל הודעות על אסיפות כלליות של החברה, להיות נוכחים, להשתתף ולהצביע בהן וכן זכות לקבלת דיבידנדים אם וכאשר יחולקו.
- רגילות - מקנות זכות להצטרף כעמיתים בקרן, אך אינם זכאים לקבל הודעות על אסיפות כלליות ואינם בעלי זכות להשתתף או להצביע בהם.
- נדחית - לא תקנה למחזיק בה כל זכות פרט לזכות לקבל את ערכה הנקוב בפירוק.

1.5 שינוי במסמכי היסוד של החברה

בשנת 2016 לא חל שינוי במסמכי היסוד של החברה.

1.6 האישורים של קופות הגמל שבניהול החברה נכון למועד עריכת הדו"ח:

<u>שם הקופה</u>	<u>מס' אישור</u>	<u>סוג האישור</u>	<u>סוג העמיתים</u>
אומגה קרן השתלמות	286	קרן השתלמות	עצמאים ושכירים
אומגה קרן השתלמות מסלול אג"ח	1445	קרן השתלמות	עצמאים ושכירים
אומגה קרן השתלמות מסלול מניות	1446	קרן השתלמות	עצמאים ושכירים
אומגה קרן השתלמות מסלול אג"ח עד 15% מניות	9802	קרן השתלמות	עצמאים ושכירים
אומגה קרן השתלמות מסלול אג"ח עד 25% מניות	9803	קרן השתלמות	עצמאים ושכירים

כאמור לעיל, החל מיום 25 בינואר, 2017 ההצטרפות לקרן מוגבלת לחברי הסתדרות המהנדסים או מי שהסתדרות המהנדסים קבעה בכתב כי הוא ראוי להצטרף לקרן.

2. תיאור תמציתי של התאגיד וסביבתו העסקית

החברה הנה חברה בת של מנורה מבטחים פיננסים ועוסקת בניהול קרן השתלמות. פרוט על התאגיד וסביבתו העסקית ראה דוח תאור עסקי התאגיד האמור לעיל.

3. מצב כספי ותוצאות פעילות החברה

מאזן החברה

מאזן החברה ליום 31 בדצמבר, 2016 הסתכם בכ- 12,933 אלפי ש"ח לעומת כ- 12,684 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2015. עיקר השינוי נובע מעליה במזומנים ושווי מזומנים בסך של כ-702 אלפי ש"ח, וכן עליה בנכסי מסים שוטפים בסך של כ-825 אלפי ש"ח ביתר הסעיפים לא היה שינוי משמעותי.

ההון העצמי

ההון העצמי ליום 31 בדצמבר, 2016 הסתכם בכ- 11,763 אלפי ש"ח (המהווים כ- 91.0% מסך המאזן). ההון העצמי ליום 31 בדצמבר, 2015 הסתכם בכ- 11,847 אלפי ש"ח (המהווים כ- 93.4% מסך המאזן). השינוי נובע מרווחים בסך 5,165 אלפי ש"ח שצברה החברה במהלך שנת 2016, ומחלוקת דיבידנדים על ידי החברה במהלך השנה בסך 5,240 אלפי ש"ח.

בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב-2012 (להלן - "תקנות דרישות ההון המזערי"), ההון העצמי ההתחלתי הנדרש מחברה מנהלת יעמוד על סך מינימאלי של 10 מיליוני ש"ח (למעט חריגים) (להלן - "סכום ההון העצמי ההתחלתי"). ההון העצמי המזערי הנדרש מחברה מנהלת לא יפחת מהגבוה מבין סכום ההון העצמי ההתחלתי, או סכום מצרפי של: (א) 0.1% מהנכסים המנוהלים עד לתקרת נכסים מנוהלים של 15 מיליארדי ש"ח; (ב) 0.05% מהנכסים המנוהלים מעל לתקרה האמורה בפסקה (א); (ג) 25% מההוצאות השנתיות כפי שהוגדרו בתקנות אלו.

נכון ליום 31 בדצמבר, 2016 ההון עצמי של החברה הנו כ- 11,763 אלפי ש"ח והוא עומד בדרישת ההון העצמי המזערי הנדרש כאמור.

התחייבויות

סך ההתחייבויות ליום 31 בדצמבר, 2016 הסתכם בכ- 1,170 אלפי ש"ח לעומת 837 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2015. עיקר השינוי נובע מירידה בסעיף התחייבויות בגין מסים שוטפים מסך של כ- 221 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2015 לנכסי מסים שוטפים בסך של כ- 604 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2016.

ניתוח תוצאות הפעילות

הכנסות

הכנסות החברה בשנת 2016 הסתכמו בכ- 14,526 אלפי ש"ח וזאת לעומת כ- 15,264 אלפי ש"ח בשנת 2015 ו- 15,784 אלפי ש"ח בשנת 2014. הירידה בדמי הניהול השנה נובעת מירידה בשיעור דמי הניהול הממוצעים אותם גבתה החברה.

הוצאות

הוצאות החברה בשנת 2016 הסתכמו בכ- 6,486 אלפי ש"ח וזאת לעומת כ- 6,264 אלפי ש"ח בשנת 2015 ו- 6,886 אלפי ש"ח בשנת 2014.

החל מיום 1 ביוני, 2014 שונו תנאי ההתקשרות שבין החברה לבין מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "ממפי"ג"), אשר מספקת לחברה, במישרין ו/או באמצעות הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, את כל שירותי הניהול והתפעול הנדרשים לה. עד לאותו המועד היתה ממפי"ג זכאית לתשלום בגין שירותי התפעול בשיעור שנתי של 0.3% מנכסי הקרן. החל מאותו המועד זכאית ממפי"ג לסכום קבוע מראש בסך של 5.5 מליון ש"ח לשנה.

רווח לפני מסים על הכנסה

רווח לפני מס בשנת 2016 הסתכם בכ- 8,040 אלפי ש"ח לעומת רווח לפני מס בסך של כ- 9,000 אלפי ש"ח בשנת 2015 ורווח לפני מס של כ- 8,898 אלפי ש"ח בשנת 2014.

מסים על הכנסה

הוצאות המס בשנת 2016 הסתכמו בכ- 2,884 אלפי ש"ח וזאת לעומת הוצאות מס של כ- 3,371 אלפי ש"ח בשנת 2015 וכ- 3,361 אלפי ש"ח בשנת 2014. לפרטים נוספים בדבר שינוי בשיעור המס לאחר תאריך הדיווח, ראה ביאור 7 בדוח הכספי של החברה.

רווח

בשנת 2016 סיימה החברה ברווח של כ- 5,156 אלפי ש"ח לעומת רווח של כ- 5,629 אלפי ש"ח בשנת 2015 ורווח של 5,537 אלפי ש"ח בשנת 2014. עיקר השינוי נובע מקיטון בהכנסות החברה.

4. נזילות ומקורות מימון

במסגרת פעילותה השוטפת, החברה אינה נזקקת למימון.

5. התפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית

5.1 התפתחות המשק, שוקי ההון והכספים

האינדיקטורים לפעילות הריאלית שנוספו במהלך החודשים האחרונים מעידים כי המשק מוסיף לצמוח בקצב נאה, כאשר בשנת 2016 צמח המשק הישראלי בשיעור של כ- 4% (בחשוב שנתי, במחירים קבועים ולאחר השפעות עונתיות), תוך שהצמיחה נסמכת על גידול ברוב מרכיבי התוצר כשאינדיקטורים ראשוניים של הרבעון הרביעי של שנת 2016, הצביעו על מגמת האצה בצמיחה.

בשוק העבודה נמשכת תמונה חיובית מאוד של גידול בתעסוקה ובשכר כאשר האבטלה במשק הישראלי עמדה על שיעור מנוכה עונתיות, של כ- 4.3% בסוף חודש דצמבר, 2016. תקבולי מס הבראות שמהווים אומדן לגידול השכר במשק, היו גבוהים נומינלית באוקטובר-דצמבר 2016, בכ- 5.1% לעומת החודשים המקבילים אשתקד.

במהלך שנת 2016, נרשמה אינפלציה שלילית במשק הישראלי בשיעור של 0.2% כאשר מדד המחירים לצרכן, ללא דיוור, ירד בשיעור של כ- 0.7%. האינפלציה הושפעה גם מהאינפלציה הנמוכה בחו"ל, מהירידה במחירי הסחורות העולמיים (לרבות הירידה החדה במחירי האנרגיה), ומהייסוף האפקטיבי בשקל.

קצב העלייה במחירי הדירות ממשיך להיות גבוה. ב- 12 החודשים שהסתיימו בחודש דצמבר, 2016 עלו מחירי הדירות בכ- 5.9% על רקע הריבית הנמוכה במשק הישראלי אשר ממשיכה לתמוך בביקושים בענף הן לרוכשי דירות למגורים והן לרוכשי דירות להשקעה. לצד זאת נמשכה העלייה במלאי הדירות הלא מכורות כאשר חלה עלייה ניכרת במהלך התקופה הריבית המשכנתאות. יחד עם זאת, במהלך החודשים האחרונים של שנת 2016 חלה ירידה קלה במדד מחירי הדיוור, אשר יתכן ויש בה להצביע על שינוי מגמה במחירי הדירות. כאמור, הרבעון הרביעי של שנת 2016 מצביע על התקררות מסוימת של הפעילות בשוק הנדל"ן כאשר סך הדירות שנרכשו שיקף ירידה בשיעור של כ- 17% בהשוואה לרבעון השלישי כאשר מדובר ברמה הנמוכה ביותר בשנתיים האחרונות. ההתקררות בשוק הנדל"ן למגורים מגיעה לאחר כעשור שבו ענף הנדל"ן נהנה מצמיחה גדולה הן בהיקפי הבניה והן במחירי המכירה של הדירות.

ציפיות האינפלציה לשנה הקרובה נותרו נמוכות מהגבול התחתון של יעד האינפלציה של בנק ישראל. רמת הריבית הנומינלית, אשר נקבעת על ידי בנק ישראל, ממשיכה להיות ברמת שפל היסטורי של 0.1%, כאשר הצפי הוא שבנק ישראל לא יעלה את הריבית במהלך השנה הקרובה. בשילוב עם פעילות בנק ישראל בשוק המט"ח, הרי שהמדיניות המוניטרית ממשיכה להיות מרחיבה מאוד.

המשק העולמי ממשיך לצמוח בקצב מתון, תוך שיפור קל בסביבת הצמיחה, בעיקר במגזר הייצור, ובמקביל גדלה אי-הוודאות הפוליטית. במקביל, הבנקים המרכזיים ממשיכים להנהיג מדיניות מוניטרית מרחיבה מאוד. בבחירות לנשיאות בארצות-הברית, שנערכו בתחילת חודש נובמבר, 2016 זכה דונלד טראמפ כשהמפלגה הרפובליקנית זכתה במקביל לרוב בשני בתי הקונגרס, וזאת בניגוד לסקרים מוקדמים שפורסמו טרם הבחירות. על-פי הצהרותיו של טראמפ במהלך הבחירות צפוי שינוי מהותי במדיניות הכלכלית, ובכלל זה, מהלכים להפחתת מסים, להגנה על ייצור מקומי ולהקטנת ההגירה. בשלב זה, לא ניתן לאמוד את השפעת תוצאות הבחירות על הכלכלה האמריקאית וכפועל יוצא על הכלכלה העולמית, אף כי מיד לאחר היוודע תוצאות הבחירות, שווקי האג"ח במרבית מדינות העולם ירדו תוך עלייה בתשואות.

בארה"ב מתרבים הסימנים ששוק העבודה מתקרב לתעסוקה מלאה: תוספת המשרות התמתנה בחודשים האחרונים ושיעור האבטלה מתייצב ברמה נמוכה של כ- 4.7% כאשר במקביל קצב הגידול השנתי של השכר הממוצע עלה ל-2.9%. הצריכה הפרטית ממשיכה להוביל את הכלכלה, אך גם בייצור

התעשייתי מסתמנת התאוששות ושוק הנדל"ן מוסיף להשתפר. האינפלציה מתקרבת לסביבת היעד, בשל התפוגגות השפעתה של הירידה שחלה אשתקד במחירי האנרגיה. עם זאת, תוואי העלייה הצפויה בריבית התמתן מעט, ועל פי הערכת השווקים נראה כי צפויות שתי העלאות ריבית ב-2017.

גם באירופה מסתמן מומנטום חיובי, בעיקר בגרמניה, בה צמח המשק ב-2016 בשיעור של 1.9%. האבטלה בגוש האירו נותרה ברמה של 9.8%, השיעור הנמוך ביותר ב-7 השנים האחרונות. אי-הוודאות הפוליטית נותרה גבוהה, לאור מערכות הבחירות שצפויות להתקיים השנה בכמה מדינות, והאתגרים למערכת הבנקאות משמעותיים. נראה כי הצמיחה בבריטניה ב-2016 לא הושפעה מהחלטת משאל העם בנושא הברקזיט לפרישה מהאיחוד האירופי, אף כי במהלך השנה חל פיחות משמעותי בלירה שטרלינג, אך לפי ההערכות כלכלת בריטניה תאט בשנים הקרובות. ביפן נרשמו נתונים חיוביים והפעילות משתפרת, אך אין עדיין סימנים להתאוששות האינפלציה. בסין נמשכת האטה בצמיחה עקב השינוי המבני, אך הגידול המואץ באשראי וביציאת ההון מהווים מקור לדאגה. השווקים המתעוררים האחרים נהנו במהלך השנה מעליית מחירי הסחורות, אך חלקם חשופים להשפעת הפיחות על החוב החיצוני ולהתגברות הכוחות הקוראים למגבלות על הסחר העולמי.

שוקי האג"ח והמניות

שוקי ההון בישראל ובעולם התאפיינו במהלך שנת 2016 בתנודתיות גבוהה. השילוב של צניחה במחירי הנפט לצד דיווחים על האטה כלכלית בסין, היוו מקור לתנודתיות שחוו השווקים ברבעון הראשון בעוד שלקראת סוף הרבעון השני תוצאות משאל העם בבריטניה בדבר הברקזיט התקבלו בהפתעה בשווקים הפיננסיים והובילו לתנודתיות גבוהה כאשר בעקבותם נחלשה הליש"ט באופן משמעותי לעומת הדולר, במקביל לירידות חדות במחירי המניות (ובעיקר מניות הבנקים באירופה). מאידך, המחצית השנייה של 2016, היתה חזקה למדי ברוב בורסות העולם, הודות לנתוני מאקרו חיוביים שהקטינו את העצבנות בשווקים כאשר הזינוק המרשים ביותר נרשם דווקא במדינות השווקים המתעוררים.

במקביל, חלה תנודתיות גבוהה בתשואות של האג"ח הממשלתיות ברחבי העולם, הנחשבות ל"בטוחות", וחלקן ירדו לשפל היסטורי ואף לריביות שליליות במהלך שנת 2016, אולם עם בחירתו של דונלד טראמפ לנשיא ארה"ב, השתנתה מגמה זו, ומחירי האג"ח הממשלתיות החלו לרדת בשיעורים חדים.

בסיכום שנת 2016, ירד מדד ת"א 25 בשיעור של כ-3.8%, לעומת עליה בשיעור של כ-17.3% במדד ת"א 75, ולעומת עליה בשיעור של כ-24.5% במדד מניות היתר 50.

גם בבורסות העולם היתה שונות גבוהה ביחס לתשואות שוקי המניות. כך, למשל, מדדי המניות האמריקאיים העיקריים (הדאו ג'ונס, הנאסד"ק וה-S&P 500) עלו בשיעור של 13%-7% ומדד הפוטסי האנגלי עלה בכ-14.4%, בעוד שמדד הדאקס הגרמני עלה בכ-6.9% ומדד הקאק הצרפתי עלה בכ-4.9%. גם השווקים המתעוררים הציגו שונות גבוהה, כאשר שוק המניות הסיני בלט לשלילה וירד בשיעור של כ-6%, בעוד שמדד המניות הברזילאי עלה בשיעור של כ-39% ומדד המניות הרוסי עלה בשיעור של כ-55%.

מדד האג"ח הממשלתי השקלי עלה בשיעור של כ-1.1% בעוד שמדד האג"ח הממשלתי הצמוד עלה בשיעור של כ-0.7%. מדד התל בונד 20 עלה בשיעור של כ-2.9% בעוד שמדד התל בונד 40 עלה בשיעור של כ-1.7%.

במהלך שנת 2016, יוסף שער היציג של השקל מול הדולר בכ-1.5%, על אף רכישות אגרסיביות של מט"ח מצד בנק ישראל, כאשר מול האירו יוסף השקל בכ-4.8%. במקביל יתרות המט"ח של בנק ישראל חצו את רף ה-100 מיליארד דולר לראשונה במהלך חודש ינואר, 2017.

6. מצבה הכספית של הקרן ותוצאות פעילותה

6.1. התפתחויות בצבירה בקרן

א. צבירה נטו

2015	2016	
170,036	170,677	תקבולים מדמי גמולים
(89,523)	(105,894)	תשלומים לעמיתים
(136,361)	(91,497)	העברות צבירה, נטו

ב. עיקר הירידה בצבירה השלילית בקרן בשנת 2016 נובעת מירידה בהיקף העברות צבירה, נטו בסך של כ-136,361 אלפי ש"ח בשנת 2015 לסך של כ-91,497 אלפי ש"ח בשנת 2016 ומנגד מעלייה בהיקף המשיכות לסך של כ-105,894 אלפי ש"ח בשנת 2016 לעומת כ-89,523 אלפי ש"ח בשנת 2015. בהיקף ההפקדות כמעט ולא חל שינוי.

ג. **רווחי הקרן** - בשנת 2016 נרשמו עליות בסך הרווחים מניירות ערך לעומת שנת 2015. בשנת 2016 הרוויחה הקרן מנכסי חוב סחירים סך של כ-23,569 אלפי ש"ח לעומת רווח בסך 15,145 אלפי ש"ח בשנת 2015. ההכנסה מנכסי חוב בלתי סחירים בשנת 2016 הסתכמה לסך של כ-6,011 אלפי ש"ח לעומת הכנסה של כ-7,812 אלפי ש"ח בשנת 2015. ההכנסות ממניות בשנת 2016 ירדו לסך של כ-15,360 אלפי ש"ח לעומת רווח בסך של כ-15,779 אלפי ש"ח בשנת 2015, ההכנסה מהשקעות אחרות בשנת 2016 גדלה לסך של כ-55,277 אלפי ש"ח לעומת כ-17,380 אלפי ש"ח בשנת 2015. הוצאות הקרן בשנת 2016 הסתכמו לכ-18,127 אלפי ש"ח לעומת סך של כ-18,860 אלפי ש"ח בשנת 2015.

6.2. תשואת הקרן

תשואות מסלולי ההשקעה בקרן המנוהלת על ידי החברה בשנת 2016 (תשואה נומינאלית ברוטו):

אומגה כללי - 4.07%

אומגה אג"ח - 1.13%

אומגה מנייתי - 5.48%

אומגה קרן השתלמות אג"ח עד 15% מניות - 2.76%

אומגה קרן השתלמות אג"ח עד 25% מניות - 4.65%

7. חשיפה לסיכונים שוק

לתיאור מדיניות ניהול הסיכונים של החברה ופירוט בדבר הסיכונים להם היא חשופה ראה בדוח עסקי התאגיד בפרק ג': מידע נוסף ברמת כלל החברה (סעיף 13).

דירקטוריון החברה מודה לעובדי החברה והנהלתה על המסירות והתרומה לפעילותה של החברה.

רן קלמי
מנהל כספים

משה קליין
מנהל כללי

יהודה בן אסאייג
יו"ר הדירקטוריון

תאריך: 16 במרס, 2017

פרק ג':

דוח בדבר אפקטיביות
הבקרה הפנימית על
הדיווח הכספי ועל
הגילוי

הצהרה (certification)

אני הח"מ, משה קליין, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לשנת 2016 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של החברה המנהלת; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על רשות שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

16 במרס, 2017

משה קליין
מנהל כללי

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (certification)

אני הח"מ, רן קלמי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לשנת 2016 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של החברה המנהלת; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על רשות שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

16 במרס, 2017

רן קלמי
מנהל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

דוח הדירקטוריון והנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

הנהלה, בפקוח הדירקטוריון, של מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של החברה המנהלת תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) והוראות הממונה על רשות שוק ההון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

הנהלה בפקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות הנהלה, הנכסים מוגנים והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, הנהלה בפקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

נהלת החברה המנהלת בפקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2016 בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של COSO. בהתבסס על הערכה זו, הנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר, 2016 הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

חתימה	יהודה בן אסאייג	יו"ר הדירקטוריון
חתימה	משה קליין	מנהל כללי
חתימה	רן קלמי	מנהל כספים
	16 במרס, 2017	תאריך אישור הדוח :

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ
בהתאם להוראות הממונה על רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון
בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ (להלן - החברה) ליום 31 בדצמבר, 2016 בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן - COSO). הדירקטוריון והנהלה של החברה אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של החברה ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של החברה. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה שהיא גוף מוסדי, הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005. בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה שהיא גוף מוסדי כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי החברה (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, ושקבלת כספים והוצאת כספים של החברה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של החברה; ו- (3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי החברה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של החברה לימים 31 בדצמבר, 2016 ו- 2015 ולכל אחת מהשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר, 2016, 2015 ו- 2014 והדוח שלנו, מיום 16 במרס, 2017, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

פרק ד': דוחות כספיים

מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ

דוחות כספיים

ליום 31 בדצמבר, 2016

מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ

דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר, 2016

תוכן העניינים

יב

2	דוח רואה החשבון המבקר
3	דוחות על המצב הכספי
4	דוחות על רווח או הפסד ורווח כולל אחר
5	דוחות על השינויים בהון
6	דוחות על תזרימי המזומנים
7-26	באורים לדוחות הכספיים

דוח רואה החשבון המבקר

לבעלי המניות של מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ (להלן - החברה) לימים 31 בדצמבר, 2016 ו- 2015 ואת הדוחות על רווח או הפסד ורווח כולל אחר, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לכל אחת מהשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר, 2016, 2015, ו- 2014. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973 על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישמשו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון והנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של החברה לימים 31 בדצמבר, 2016 ו- 2015 ואת תוצאות פעולותיה, השינויים בהון ותזרימי המזומנים שלה לשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר, 2016, 2015 ו- 2014 בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון, בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה- PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה ליום 31 בדצמבר, 2016 בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO והדוח שלנו מיום 16 במרס, 2017 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
16 במרס, 2017

ליום 31 בדצמבר			
2015	2016		
אלפי ש"ח		באור	
נכסים:			
-	604		נכסי מסים שוטפים
1,243	1,215	3	חייבים ויתרות חובה
השקעות פיננסיות:			
10,684	9,655	4	נכסי חוב סחירים
757	1,459	5	מזומנים ושווי מזומנים
12,684	12,933		סך כל הנכסים
6			
הון:			
1	1		הון מניות
1,400	1,400		פרמיה על מניות
10,446	10,362		עודפים
11,847	11,763		סך כל ההון
התחייבויות:			
7	7	7	התחייבויות בגין מסים נדחים
221	-		התחייבויות בגין מסים שוטפים
481	1,003	8	חברות קשורות - חשבון שוטף
128	160	9	זכאים ויתרות זכות
837	1,170		סך כל ההתחייבויות
12,684	12,933		סך כל ההון וההתחייבויות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

16 במרס, 2017
תאריך אישור הדוחות הכספיים

יהודה בן אסאייג
יו"ר הדירקטוריון

משה קליין
מנהל כללי

רן קלמי
מנהל כספים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			באור	
2014	2015	2016		
אלפי ש"ח				
15,686	15,254	14,515	10	הכנסות מדמי ניהול מקופות גמל, נטו רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
98	10	11	12	
15,784	15,264	14,526		סך כל ההכנסות
896	854	986	13	עמלות והוצאות שיווק הוצאות הנהלה וכלליות
5,990	5,410	5,500	14	
6,886	6,264	6,486		סך כל ההוצאות
8,898	9,000	8,040		רווח לפני מסים על ההכנסה
3,361	3,371	2,884	7	מסים על ההכנסה
5,537	5,629	5,156		רווח נקי
-	-	-		רווח כולל אחר
5,537	5,629	5,156		סך הכל רווח כולל

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

סה"כ	עודפים	פרמיה על מניות	הון מניות
אלפי ש"ח			
11,847	10,446	1,400	(* 1)
יתרה ליום 1 בינואר, 2016			
5,156	5,156	-	-
סה"כ רווח כולל			
(5,240)	(5,240)	-	-
דיבידנד לבעלי מניות החברה			
11,763	10,362	1,400	(* 1)
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2016			
11,798	10,397	1,400	(* 1)
יתרה ליום 1 בינואר, 2015			
5,629	5,629	-	-
סה"כ רווח כולל			
(5,580)	(5,580)	-	-
דיבידנד לבעלי מניות החברה			
11,847	10,446	1,400	(* 1)
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2015			
11,411	10,010	1,400	(* 1)
יתרה ליום 1 בינואר, 2014			
5,537	5,537	-	-
סה"כ רווח כולל			
(5,150)	(5,150)	-	-
דיבידנד לבעלי מניות החברה			
11,798	10,397	1,400	(* 1)
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2014			

(*) מייצג סכום הנמוך מ-1 אלפי ש"ח.

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2014	2015	2016
אלפי ש"ח		

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

רווח נקי

5,537	5,629	5,156
-------	-------	-------

פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים:

הפסדים (רווחים) מהשקעות פיננסיות:

נכסי חוב סחירים

הכנסות מימון, נטו

מסים על ההכנסה

(71)	(6)	163
(27)	(5)	(174)
3,361	3,371	2,884

3,263	3,360	2,873
-------	-------	-------

שינויים בסעיפי נכסים והתחייבויות:

חייבים ויתרות חובה

חברות קשורות - חשבון שוטף

זכאים ויתרות זכות

57	43	28
(176)	(77)	522
(32)	(111)	32

(151)	(145)	582
-------	-------	-----

מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך השנה:

מסים ששולמו

מסים שהתקבלו

ריבית שהתקבלה

(3,117)	(5,678)	(3,715)
-	8	6
27	5	174

(3,090)	(5,665)	(3,535)
---------	---------	---------

5,559	3,179	5,076
-------	-------	-------

מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת

תזרימי מזומנים מפעילות השקעה

תמורה מממוש (רכישת) ניירות ערך סחירים הנמדדים

בשווי הוגן דרך רווח והפסד, נטו

(989)	74	866
-------	----	-----

(989)	74	866
-------	----	-----

מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה

תזרימי מזומנים מפעילות מימון

דיבידנדים ששולמו לבעלי מניות החברה

מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון

(5,150)	(5,580)	(5,240)
---------	---------	---------

(5,150)	(5,580)	(5,240)
---------	---------	---------

עלייה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה

(580)	(2,327)	702
-------	---------	-----

3,664	3,084	757
-------	-------	-----

3,084	757	1,459
-------	-----	-------

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

באור 1: - כללי

א. מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ (להלן - "החברה") הינה בעלת רשיון של חברה מנהלת לקופות גמל. רשיון זה, ביחד עם אישור קופות גמל שניתן לקרן ההשתלמות אומגה (להלן - "הקרן"), מאפשרים לחברה לשמש כחברה המנהלת של הקרן. החברה הינה תושבת ישראל וכתובתה ז'בוטינסקי 7, רמת גן.

מנורה מבטחים פיננסים בע"מ (להלן - החברה האם) מחזיקה ב- 60% מהון המניות של החברה. הון המניות של החברה האם מוחזק באופן ישיר במלואו על ידי מנורה מבטחים החזקות בע"מ, שמניותיה רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ.

ב. קופת הגמל שבניהול החברה:

שם הקופה	סוג הקופה
אומגה	קרן השתלמות אשר החל מחודש ינואר, 2017 ההצטרפות לקרן מוגבלת - לחברי הסתדרות המהנדסים או מי שהסתדרות המהנדסים קבעה בכתב כי הוא ראוי להצטרף לקרן.

ג. הגדרות

החברה	- מנורה מבטחים והסתדרות המהנדסים ניהול קופות גמל בע"מ.
החברה האם	- מנורה מבטחים פיננסים בע"מ.
החברה האם הסופית	- מנורה מבטחים החזקות בע"מ.
צדדים קשורים	- כהגדרתם ב- IAS 24.
בעל עניין ובעל שליטה	- כהגדרתם בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010.
רשות שוק ההון	- רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.
הממונה	- הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.
תקנות ההון	- תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב-2012.
חוק הפיקוח על הגמל	- חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005.
כללי השקעה	- תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012 וחוזר "כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים" שפורסם על ידי הממונה.
תקנות מס הכנסה	- תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964.
מדד	- מדד המחירים לצרכן כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
הסתדרות המהנדסים	- הסתדרות המהנדסים בישראל (מהנדסים, אדריכלים, אגרונומים, כימאים).

ד. להלן שיעורי השינוי שחלו במדד

מדד בגין	מדד ידוע	%
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2016	(0.20)	(0.30)
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2015	(1.00)	(0.90)
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2014	(0.20)	(0.10)

א. בסיס הצגת הדוחות הכספיים

1. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים של החברה ערוכים על בסיס העלות, למעט השקעות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד.

2. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים

דוחות כספיים אלו נערכו בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - IFRS). כמו כן, הדוחות הכספיים נערכו בהתאם לדרישות הגילוי כפי שנקבעו על ידי הממונה בהתאם לחוק הפיקוח על הגמל.

3. מדיניות חשבונאית עקבית

המדיניות החשבונאית שיושמה בדוחות הכספיים יושמה באופן עקבי בכל התקופות המוצגות, למעט אם נאמר אחרת.

4. מבנה הדיווח הנוכחי

הדוחות על המצב הכספי, הכוללים בעיקר את הנכסים וההתחייבויות של החברה הוצגו לפי סדר נזילות ללא הבחנה בין שוטף ללא שוטף. הצגה זו מספקת מידע מהימן ורלוונטי יותר, כפי שנדרש ב- IAS 1.

החברה בחרה להציג את פריטי הרווח או ההפסד לפי שיטת מאפיין הפעילות.

ב. עיקרי השיקולים בעריכת הדוחות הכספיים

השיקולים

בתהליך יישום עיקרי המדיניות החשבונאית של החברה שקלה ההנהלה את הנושאים הבאים, שלהם השפעה מהותית ביותר על הסכומים שהוכרו בדוחות הכספיים:

סיווג ויעוד ההשקעות הפיננסיות

הנהלת החברה הפעילה שיקול דעת בבואה לסווג ולוידע את ההשקעות הפיננסיות לקבוצה של נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.

ראה סעיף ה' ובאור 4 להלן.

ג. מטבע הפעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים מוצגים בשקלים חדשים, שהינם מטבע הפעילות של החברה.

ד. פריטים כספיים צמודי מדד

נכסים והתחייבויות כספיים הצמודים על פי תנאיהם לשינויים במדד מותאמים לפי המדד הרלוונטי, בכל תאריך דיווח, בהתאם לתנאי ההסכם.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ה. מכשירים פיננסיים

1. מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים

מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים כוללים נכסים פיננסיים. נכסים פיננסיים כוללים השקעות פיננסיות (נכסי חוב סחירים) וכן נכסים פיננסיים אחרים כגון: חייבים אחרים ומזומנים ושווי מזומנים.

ההכרה הראשונית במכשירים פיננסיים שאינם נגזרים הינה לפי שווי הוגן. לאחר ההכרה הראשונית, מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים נמדדים לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד, אם הם מוחזקים למסחר או אם יועדו ככאלו בעת ההכרה הראשונית בהם. החברה קיבלה החלטה לייעד את המכשירים הפיננסיים לקבוצת שווי הוגן דרך רווח או הפסד.

מכשיר פיננסי מוכר במועד קבלת התנאים החוזיים על ידי החברה (מועד העסקה).

מזומנים ושווי מזומנים

מזומנים כוללים יתרות מזומנים לשימוש מיידי ופקדונות לפי דרישה. שווי מזומנים כוללים השקעות לזמן קצר ברמת נזילות גבוהה אשר ניתנות להמרה בנקל לסכומים ידועים של מזומנים ואשר חשופות לסיכון בלתי משמעותי של שינויים בשווי ואשר אינם מוגבלים בשעבוד.

2. קביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים הנסחרים בשוק נקבע על ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח (ראה באור 16 להלן).

3. גריעת מכשירים פיננסיים

נכסים פיננסיים

נכס פיננסי נגרע כאשר פקעו הזכויות החוזיות לקבלת תזרימי המזומנים מהנכס הפיננסי, או החברה העבירה את הזכויות החוזיות לקבלת תזרימי המזומנים מהנכס הפיננסי או נטלה על עצמה מחויבות לשלם את תזרימי המזומנים שהתקבלו במלואם לצד השלישי, ללא עיכוב משמעותי. בנוסף, העבירה באופן ממשי את כל הסיכונים וההטבות הקשורים בנכס, או לא העבירה ואף לא הותירה באופן ממשי את כל הסיכונים וההטבות הקשורים בנכס אך העבירה את השליטה בנכס.

כאשר החברה העבירה את זכויותיה לקבל תזרימי מזומנים מהנכס ולא העבירה ולא הותירה באופן ממשי את הסיכונים וההטבות הקשורים בנכס ואף לא העבירה את השליטה על הנכס, מוכר נכס חדש בהתאם למידת המעורבות הנמשכת של החברה בנכס. מעורבות נמשכת בדרך של ערבות לנכס המועבר נמדדת לפי הנמוך מבין היתרה המקורית של הנכס בדוחות הכספיים והסכום המירבי של התמורה שהחברה עשויה להידרש לשלם בחזרה.

1. מסים על ההכנסה

תוצאות המס בגין מסים שוטפים נזקפות לרווח או הפסד.

1. מסים שוטפים

חבות בגין מסים שוטפים נקבעת תוך שימוש בשיעורי המס וחוקי המס שחוקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה, עד לתאריך הדיווח, וכן התאמות נדרשות בקשר לחבות המס לתשלום בגין שנים קודמות.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

1. מסים על ההכנסה (המשך)

2. מסים נדחים

מסים נדחים מחושבים בגין הפרשים זמניים בין הסכומים הנכללים בדוחות הכספיים לבין הסכומים המובאים בחשבון לצורכי מס. יתרות המסים הנדחים מחושבות לפי שיעור המס הצפוי לחול כאשר הנכס ימומש או ההתחייבות תסולק, בהתבסס על חוקי המס שחוקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה עד לתאריך הדיווח.

בכל תאריך דיווח נכסי מסים נדחים נבחנים בהתאם לצפי ניצולם.

2. הכרה בהכנסה

דמי ניהול

הכנסות מניהול קופות גמל נזקפות על בסיס יתרות הנכסים המנוהלים ועל בסיס התקבולים מהעמיתים, בהתאם להנחיות הממונה וחוק הפיקוח על הגמל.

רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו, הכנסות מימון והוצאות מימון

רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו, והכנסות מימון כוללים הכנסות ריבית והפרשי הצמדה בגין נכסי חוב ושינויים בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.

רווחים (הפסדים) ממימוש השקעות מחושבים כהפרש בין תמורת המימוש, נטו לבין העלות המקורית או העלות המופחתת ומוכרים בעת קרות אירוע המכירה. הכנסות ריבית מוכרות עם צבירתן.

ח. הפרשות

הפרשה בהתאם ל - IAS 37 מוכרת כאשר לחברה קיימת מחויבות בהווה (משפטית או משתמעת) כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, צפוי שיידרש שימוש במשאבים כלכליים על מנת לסלק את המחויבות וניתן לאמוד אותה באופן מהימן.

ט. הצגת דוח על הרווח הכולל

החברה בחרה להציג דוח יחיד על רווח או הפסד ורווח כולל אחר, הכולל את פריטי דוח רווח והפסד ואת פריטי הרווח הכולל האחר.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם

IFRS 15 - הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

IFRS 15 (להלן - התקן) פורסם על ידי ה-IASB בחודש מאי, 2014.

התקן מחליף את IAS 18 הכנסות, IAS 11 חוזי הקמה ואת IFRIC 13 תכניות נאמנות לקוחות, IFRIC 15 הסכמים להקמת מבנים, IFRIC 18 העברות של נכסים מלקוחות ו-31 SIC הכנסות - עסקאות חליפין הכוללות שירותי פרסום.

התקן מציג מודל בן חמישה שלבים שיחול על הכנסות הנובעות מחוזים עם לקוחות:

- שלב 1 - זיהוי החוזה עם הלקוח, לרבות התייחסות לקיבוץ חוזים וטיפול בשינויים (modifications) בחוזים.
- שלב 2 - זיהוי מספר מחויבויות ביצוע נפרדות (distinct) בחוזה.
- שלב 3 - קביעת מחיר העסקה, לרבות התייחסות לתמורה משתנה, רכיב מימון משמעותי, תמורות שאינן במזומן ותמורה שתשולם ללקוח.
- שלב 4 - הקצאת מחיר העסקה לכל מחויבות ביצוע נפרדת על בסיס מחיר המכירה היחסי הנפרד תוך שימוש במחירים נצפים אם הם זמינים, או באומדנים והערכות.
- שלב 5 - הכרה בהכנסה בעת עמידה במחויבות ביצוע, תוך הבחנה בין קיום מחויבות במועד מסוים לבין קיום מחויבות לאורך זמן.

התקן ייושם למפרע החל מהדוחות הכספיים לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2018. אימוץ מוקדם אפשרי.

התקן מאפשר לבחור ביישום למפרע חלקי עם הקלות מסוימות, שלפיו התקן ייושם על חוזים קיימים החל מתקופת היישום לראשונה ואילך, ולא תידרש הצגה מחדש של מספרי ההשוואה.

להערכת החברה, לאחר בחינת השלכות יישום התקן החדש, ליישומו לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של החברה.

באור 3: - חייבים ויתרות חובה

ליום 31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	
1,241	1,213
2	2
1,243	1,215

דמי ניהול לקבל
אחרים

באור 4: - השקעות פיננסיות

א. נכסי חוב סחיריםההרכב

ליום 31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	

10,684	9,655
--------	-------

אגרות חוב ממשלתיות - מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד שיועדו בעת ההכרה לראשונה

ב. פרטים בדבר ריבית והצמדה בגין נכסי חוב סחירים

ריבית אפקטיבית ליום 31 בדצמבר	
2015	2016
אחוזים	

0.16	0.07
------	------

נכסי חוב סחירים

ג. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

המכשירים הפיננסיים המוצגים בדוח על המצב הכספי לפי שווי הוגן מסווגים, לפי קבוצות בעלות מאפיינים דומים, למדרג שווי הוגן כדלהלן הנקבע בהתאם למקור הנתונים ששימש לקביעת השווי ההוגן:

- רמה 1: מחירים מצוטטים (ללא התאמות) בשוק פעיל של נכסים והתחייבויות זהים.
 רמה 2: נתונים שאינם מחירים מצוטטים שנכללו ברמה 1 אשר ניתנים לצפייה במישרין או בעקיפין.
 רמה 3: נתונים שאינם מבוססים על מידע שוק ניתן לצפייה (טכניקות הערכה ללא שימוש בנתוני שוק ניתנים לצפייה).

היתרה בדוחות הכספיים של מזומנים ושווי מזומנים, חייבים ויתרות חובה וזכאים ויתרות זכות, תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם.

ליום 31 בדצמבר, 2016			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ
אלפי ש"ח			
9,655	-	-	9,655

נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר, 2015			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ
אלפי ש"ח			
10,684	-	-	10,684

נכסי חוב סחירים

באור 5: - מזומנים ושווי מזומנים

ליום 31 בדצמבר			
2015	2016		
אלפי ש"ח			
757	1,459	מזומנים ופקדונות למשיכה מיידית	

המזומנים בתאגידים הבנקאיים נושאים ליום הדיווח ריבית שוטפת המבוססת על שיעורי ריבית בגין הפקדות בנקאיות יומיות בשיעור 0.04% (ליום 31 בדצמבר, 2015 - 0.04%).

באור 6: - הון ודרישות הוןא. הרכב הון המניות

ליום 31 בדצמבר, 2015		ליום 31 בדצמבר, 2016		
מונפק ונפרע	רשום	מונפק ונפרע	רשום	
כמות מניות				
5	19,902	5	19,902	מניות רגילות בנות 0.0001 ש"ח ע.ג. כ"א (ב) (1)
120	10,120	120	10,120	מניות הנהלה בנות 0.0001 ש"ח ע.ג. כ"א (ב) (2)
1	1	1	1	מניה נדחית בת 0.0001 ש"ח ע.ג. כ"א (ב) (3)

ב. זכויות הנלוות למניות

(1) המניות הרגילות מקנות לבעלי זכויות הבעלות בהן את הזכות להשתתף כעמיתים בקרן שמנוהלת על-ידי החברה, אולם המחזיקים במניות הרגילות לא יהיו זכאים לקבל הודעות על אסיפות כלליות של החברה, להשתתף באסיפות הנ"ל, להיות נוכחים בהן ולהצביע בהן.

(2) כל מנית הנהלה מקנה למחזיק בה קול אחד בהצבעות באסיפה הכללית ואת הזכות לקבל הודעות על אסיפות כלליות של החברה, להיות נוכח בהן, להשתתף בהן, וכן זכות לקבלת דיבידנדים, אם וכאשר יחולקו.

(3) המניה הנדחית לא מקנה למחזיק בה כל זכות פרט לזכות לקבל את ערכה הנקוב בפירוק החברה.

באור 6: - הון ודרישות הון (המשך)

ג. דיבידנדים

הדיבידנדים הבאים הוכרזו ושולמו על ידי החברה:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2014	2015	2016
אלפי ש"ח		
5,150	5,580	5,240

43,667 ש"ח למנית הנהלה (2015: 46,500 ש"ח; 2014: 42,917 ש"ח) (*)

(*) לאחר תאריך הדיווח, ביום 16 במרס, 2017 הכריז דירקטוריון החברה על חלוקת דיבידנד בסך של 1,250 אלפי ש"ח המהווה 10,417 ש"ח למנית הנהלה. הדיבידנד ישולם בתאריך 21 במרס, 2017.

ד. ניהול ודרישות הון

1. מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה וכדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה. על אף שלא נקבעה מדיניות חלוקת דיבידנד, מאז שנת 2013 מחלקת החברה מדי רבעון את מלוא רווחיה הרבעוניים, וזאת בכפוף לכך שלאחר חלוקה שכזו יהיה לחברה הון עצמי שמאפשר עמידה בדרישת ההון המזערי שנקבעה בתקנות ההון והנחיות הממונה בתוספת שולי בטחון.

2. להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של החברה בהתאם לתקנות ההון והנחיות הממונה:

ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	
אלפי ש"ח		
10,000	10,000	הסכום הנדרש, על פי תקנות ההון (א)
11,847	11,763	הון עצמי קיים
1,847	1,763	עודף
(1,340)	(1,250)	פעולה הונת שארעה לאחר תאריך הדיווח: דיבידנד שהוכרז (ראה סעיף ג' לעיל)
507	513	עודף בהתחשב באירוע לאחר תאריך הדיווח
2,301	2,356	(א) הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין: היקף נכסים מנוהלים
1,566	1,622	הוצאות שנתיות
6,133	6,022	דרישות הון מיוחדות על פי הנחיית הממונה (*)
10,000	10,000	סך כל הסכום הנדרש

(*) סכום זה מהווה השלמה לסכום הנדרש המינימלי הנדרש מחברה מנהלת.
 (**) מלבד הדרישות הכלליות בחוק החברות, חלוקת דיבידנד מעודפי הון בחברות מנהלות כפופה לדרישות נזילות ועמידה בכללי תקנות ההשקעה. (ראה סעיף 16'ד' להלן).

באור 7: - מסים על ההכנסה

א. חוקי המס החלים על החברהכללי

החברה הינה "מוסד כספי" כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975. המס החל על הכנסות של מוסדות כספיים מורכב ממס חברות וממס רווח.

ב. שיעורי המס החלים על החברה

1. בחודש נובמבר, 2015 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ו-2015 אשר קבע כי שיעור מס השכר החל על מוסדות כספיים יעמוד על 17% מהשכר ששולם בעד עבודה בחודש אוקטובר ואילך ומס הרווח יעמוד על 17% מהרווח שהופק. ההוראה לגבי מס הרווח בשנת המס 2015 תחול לגבי החלק היחסי מהרווח בשנה זו.
2. בחודש ינואר, 2016 אושר החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 216) (הפחתת שיעור מס חברות), התשע"ו-2016, אשר כולל הפחתת שיעור מס החברות מ-26.5% ל-25%. תחילתו של תיקון זה ביום 1 בינואר, 2016. בהתאם לתיקון האמור שיעור המס הכולל שיחול על מוסדות כספיים, ובכלל זה החברה, החל משנת 2016 יעמוד על 35.90%.
3. בחודש דצמבר, 2016 אושר חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2016. אשר יכנס לתוקפו ביום 1 בינואר, 2017. במסגרת זאת, אושרה, בין היתר, הורדת מס חברות משיעור של 25% ל-24% החל מחודש ינואר, 2017 ולשיעור של 23% החל מחודש ינואר, 2018 ואילך. בהתאם לתיקון האמור שיעור המס הכולל שיחול על מוסדות כספיים, ובכלל זה החברה, בשנת 2017 יעמוד על 35.04% והחל מחודש ינואר, 2018 על 34.19%.
4. להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים, ובכללם החברה, בעקבות השינויים האמורים:

שנה	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס כולל במוסדות כספיים
		%	
2014	26.5	18.00	37.71
2015	26.5	17.75 (*)	37.58 (**)
2016	25.0	17.00	35.90
2017	24.0	17.00	35.04
2018 ואילך	23.0	17.00	34.19

(*) שיעור מס משוקלל.

(**) לעומת שיעור מס של 37.71% ערב פרסום התיקון.

לשינויים האמורים בשיעורי מס הרווח ומס החברות אין השפעה מהותית על הרווח הכולל של החברה.

- ג. יתרות המסים הנדחים הנכללות בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2016 מחושבות לפי שיעורי המס שבתוקף לתאריך הדיווח.
- לשינויים האמורים בשיעורי מס הרווח ומס החברות אין השפעה מהותית על יתרות המסים הנדחים.

ד. שומות מס

השומות של החברה עד וכולל שנת המס 2012, נחשבות כסופיות.

באור 7: - מסים על ההכנסה (המשך)

ה. מסים על ההכנסה הכלולים בדוחות על רווח או הפסד ורווח כולל אחר:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
אלפי ש"ח			
3,354	3,388	2,884	מסים שוטפים
7	-	-	מסים נדחים (ראה ו' להלן)
-	(17)	-	מסים בגין שנים קודמות
3,361	3,371	2,884	סה"כ מסים על ההכנסה

ו. מסים נדחים

הרכב

השקעות פיננסיות	
(7)	יתרת התחייבות מסים נדחים ליום 1 בינואר, 2015
-	שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד
(7)	יתרת התחייבות מסים נדחים ליום 31 בדצמבר, 2015
-	שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד
(7)	יתרת התחייבות מסים נדחים ליום 31 בדצמבר, 2016

המסים הנדחים מוצגים בדוח על המצב הכספי כדלקמן:

ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	
אלפי ש"ח		
7	7	התחייבויות בגין מסים נדחים

באור 7: - מסים על ההכנסה (המשך)

2. מס תיאורטי

להלן מובאת התאמה בין סכום המס, שהיה חל אילו כל ההכנסות וההוצאות, הרווחים וההפסדים בדוח רווח והפסד היו מתחייבים במס לפי שיעור המס הסטטוטורי, לבין סכום מסים על ההכנסה שנקף בדוח רווח והפסד:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
אלפי ש"ח			
8,898	9,000	8,040	רווח לפני מסים על ההכנסה
37.71%	37.58%	35.90%	שיעור המס הסטטוטורי
3,355	3,382	2,886	סכום המס לפי שיעור המס הסטטוטורי
-	(17)	-	מסים בגין שנים קודמות
6	6	(2)	אחרות
3,361	3,371	2,884	מסים על ההכנסה
37.77%	37.46%	35.88%	שיעור מס אפקטיבי ממוצע

באור 8: - חברות קשורות - חשבון שוטף

היתרות אינן צמודות למדד ואינן נושאות ריבית.

באור 9: - זכאים ויתרות זכות

ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	
אלפי ש"ח		
128	160	הוצאות לשלם

באור 10: - הכנסות מדמי ניהול

בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול), התשע"ב-2012 (להלן - התקנות), רשאית חברה מנהלת לגבות דמי ניהול מעמיתי קרן ההשתלמות בניהול בשיעור שלא יעלה על 2% (לשנה) מהצבירה. דמי הניהול ישולמו על בסיס חודשי, בהתאם לסך הנכסים בסוף כל חודש. התקנות קובעות, כי בחשבונות של עמיתים שהקשר עימם נותק או של עמיתים שנפטרו, כעבור פרק הזמן שנקבע בתקנות לאיתור העמית המנותק או המוטבים לפי העניין, יופחתו דמי הניהול בגין חשבונות העמיתים הנ"ל ל- 0.3% מהיתרה הצבורה במונחים שנתיים. במועד שבו חודש הקשר עם עמית שכזה ניתן יהיה לחזור ולגבות את שיעור דמי הניהול שנגבו מהעמית במועד ניתוק הקשר וכן את ההפרש בין דמי הניהול המופחתים הנ"ל (0.3%) לבין הנמוך מבין 0.5% או שיעור דמי הניהול שנגבו מהעמית במועד ניתוק הקשר.

באור 10: - הכנסות מדמי ניהול (המשך)

א. הרכב הכנסות מדמי ניהול:

להלן הרכב ההכנסות מדמי ניהול ממסלולי קופת הגמל שבניהול החברה:

שיעור ממוצע של דמי ניהול			דמי ניהול		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2014	2015	2016	2014	2015	2016
אחוזים			אלפי ש"ח		
0.67	0.65	0.63	15,157	14,742	13,963
0.57	0.59	0.55	471	449	427
0.68	0.67	0.64	58	63	55
--	--	0.59	--	--	57
--	--	0.45	--	--	13
			15,686	15,254	14,515

אומגה מסלול כללי
אומגה מסלול אג"ח
אומגה מסלול מנייתי
אומגה מסלול אג"ח עד 15% מניות
אומגה מסלול אג"ח עד 25% מניות

באור 11: - נתונים אודות מסלולי קופת הגמל שבניהול החברה

א. היקף נכסים מנוהלים, תקבולים ותשלומים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2016		ליום 31 בדצמבר, 2016
תשלומים	תקבולים	סך נכסים מנוהלים
אלפי ש"ח		
229,874	191,937	2,246,186
8,347	7,170	77,730
895	1,922	9,969
890	10,396	18,589
64	1,931	3,802
240,070	213,356	2,356,276

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2015		ליום 31 בדצמבר, 2015
תשלומים	תקבולים	סך נכסים מנוהלים
אלפי ש"ח		
227,389	177,401	2,223,097
10,500	4,868	73,944
1,552	1,324	9,041
239,441	183,593	2,306,082

אומגה כללי
אומגה אג"ח
אומגה מנייתי

באור 11: - נתונים אודות מסלולי קופת הגמל שבניהול החברה (המשך)

ב. העברות כספים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2014	2015	2016
אלפי ש"ח		

העברה לקופה מגופים אחרים

1,932	13,557	42,679
1,932	13,557	42,684

העברות מקופות גמל

סך כל העברות לקופה**העברה מהקופה לגופים אחרים**

-	-	199
271,143	149,918	133,977
271,143	149,918	134,176

העברה לקרנות פנסיה

העברות לקופות גמל

סך כל העברות מהקופהבאור 12: - רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2014	2015	2016
אלפי ש"ח		
90	10	11
8	-	-
98	10	11

השקעות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד
מזומנים ושווי מזומניםבאור 13: - עמלות והוצאות שיווק

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2014	2015	2016
אלפי ש"ח		
723	854	986
173	-	-
896	854	986

עמלת הפצה ומכירה

הוצאות שיווק

סך הכל עמלות והוצאות שיווקבאור 14: - הוצאות הנהלה וכלליותא. ההרכב

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2014	2015	2016
אלפי ש"ח		
5,985	5,500	5,500
5	(90)	-
5,990	5,410	5,500

דמי ניהול לחברות קשורות (באור 18)
אחרות**סך הכל הוצאות הנהלה וכלליות**

באור 14: - הוצאות הנהלה וכלליות (המשך)

ב. דמי תפעול

החל מיום 1 באוקטובר, 2008 מספק הבנק הבינלאומי הראשון לישראל (להלן - הבנק) שירותי תפעול שונים לחברה בתמורה ל- 0.1% משווי נכסי הקרן בשיעור שנתי, על פי הסכם שנחתם בין הצדדים.

ביום 10 באוקטובר, 2011 נחתם תיקון להסכם בתוקף מיום 1 באפריל, 2011. בתיקון הוארכה תקופת ההסכם למשך 5 שנים נוספות. כמו כן, הופחת שיעור התמורה השנתית.

ג. החל מחודש ינואר, 2014 החברה מקבלת את מלוא שירותי התפעול ממנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ (חברה קשורה) (להלן - ממפ"ג), בין בעצמה ובין באמצעות הבנק, ובמסגרת זאת הסבה החברה את כל זכויותיה והתחייבויותיה בהסכם שבינה לבין הבנק לממפ"ג (ראה בנוסף באור 18 להלן).

ד. החברה וממפ"ג קיבלו הודעה מהבנק כי ברצונו להפסיק את הסכם התפעול והן פועלות למציאת גורם אחר שיספק שירותי תפעול חליפיים.

באור 15: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

ההרכב

ליום 31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	
1,241	1,213

בדבר תנאים
ראה באור

חייבים ויתרות חובה

אומגה קרן השתלמות - דמי ניהול לקבל

התחייבויות

חברות קשורות - חשבון שוטף

481	1,003
-----	-------

8

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2014	2015	2016
אלפי ש"ח		
15,686	15,254	14,515

בדבר תנאים
ראה באור

כלולות בסעיף הכנסות

דמי ניהול

10

כלולות בסעיף עמלות

והוצאות שיווק

עמלות מכירה

18

162	164	182
-----	-----	-----

כלולות בסעיף הוצאות

הנהלה וכלליות

דמי ניהול לצדדים

קשורים

18

5,985	5,500	5,500
-------	-------	-------

באור 16: - ניהול סיכונים

א. כללי

תוכנית ניהול הסיכונים הכוללת של החברה מתמקדת בפעולות לצמצום למינימום השפעות שליליות אפשריות על הביצועים הפיננסיים של החברה.

ב. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים

פעילות החברה אינה חושפת אותה לסיכונים פיננסיים למעט סיכון ריבית בשוליים. הפעולות והסכמי ההתקשרות של החברה מצמצמות למינימום את ההשפעות השליליות האפשריות על הביצועים הפיננסיים של החברה.

לחברה הסכמי התקשרות עם ממפ"ג (ראה באור 18 להלן), כך שממפ"ג נושאת בכל עלויות החברה בתמורה לסכום קבוע מראש.

ג. סיכוני שוק

1. סיכון שוק הוא הסיכון שהשווי ההוגן או תזרימי המזומנים העתידיים של נכסים פיננסיים ושל התחייבויות פיננסיות ישתנו כתוצאה משינויים במחירי שוק. סיכוני שוק כוללים, בין היתר, סיכונים הנובעים משינויים בשערי הריבית, בשערי מניות, במדד ובמטבע חוץ.

2. מבחני רגישות הנוגעים לסיכוני שוק

להלן ניתוח רגישות ביחס להשפעת השינוי במשתנים אלה על הרווח (הפסד) לתקופה ועל ההכנסה הכוללת (הון עצמי). ניתוח הרגישות הינו ביחס לנכסים הפיננסיים בגין משתנה הסיכון הרלוונטי נכון לכל מועד דיווח, ובהנחה שכל שאר המשתנים האחרים קבועים. כך, למשל, השינוי בשיעור הריבית הינו בהנחה, שכל הפרמטרים האחרים לא השתנו.

ניתוח הרגישות, מביא לידי ביטוי השפעות ישירות בלבד ללא השפעות משניות. יצוין גם כי הרגישויות לריבית אינן ליניאריות, כך ששינויים גדולים או קטנים יותר ביחס לשינויים שמתוארים להלן אינם בהכרח אקסטרפולציה פשוטה של השפעת אותם שינויים.

תוצאות מבחני הרגישות מוצגות אחרי ניכוי השפעת המס:

שיעור השינוי במדד				שיעור השינוי בשיעור הריבית			
ליום 31 בדצמבר				ליום 31 בדצמבר			
2015		2016		2015		2016	
-1%	+1%	-1%	+1%	-1%	+1%	-1%	+1%
אלפי ש"ח				אלפי ש"ח			

				רווח (הפסד) כולל (*)			
1	(1)	(4)	4	30	(29)	23	(23)

(*) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה.

באור 16: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

3. פירוט הנכסים וההתחייבויות של החברה בחלוקה לבסיסי הצמדה

ליום 31 בדצמבר, 2016			
סך הכל	פריטים לא פיננסיים ואחרים	בהצמדה למדד	ללא הצמדה
אלפי ש"ח			
נכסים:			
604	-	604	-
1,215	-	-	1,215
השקעות פיננסיות:			
9,655	-	-	9,655
1,459	-	-	1,459
12,933	-	604	12,329
סך כל הנכסים			
11,763	11,763	-	-
סך כל ההון			
התחייבויות:			
7	7	-	-
1,003	-	-	1,003
160	-	-	160
1,170	7	-	1,163
סך כל ההתחייבויות			
12,933	11,770	-	1,163
סך כל ההון וההתחייבויות			

באור 16: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

3. פירוט הנכסים וההתחייבויות של החברה בחלוקה לבסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2015				
סך הכל	פריטים לא פיננסיים ואחרים	בהצמדה למדד	ללא הצמדה	
אלפי ש"ח				
				נכסים:
1,243	-	-	1,243	חייבים ויתרות חובה
				השקעות פיננסיות:
10,684	-	-	10,684	נכסי חוב סחירים
757	-	-	757	מזומנים ושווי מזומנים
12,684	-	-	12,684	סך כל הנכסים
11,847	11,847	-	-	סך כל ההון
				התחייבויות:
221	-	221	-	התחייבויות בגין מסים שוטפים
7	7	-	-	התחייבויות בגין מסים נדחים
481	-	-	481	חברות קשורות - חשבון שוטף
128	-	-	128	זכאים ויתרות זכות
837	7	221	609	סך כל ההתחייבויות
12,684	11,854	221	609	סך כל ההון וההתחייבויות

ד. סיכוני נזילות

סיכון נזילות הינו הסיכון שהחברה תידרש לממש את נכסיה במחיר נחות על מנת לעמוד בהתחייבויותיה. צורך אפשרי לגיוס מקורות באופן בלתי צפוי ובזמן קצר עשוי לחייב מימוש נכסים משמעותי באופן מהיר ומכירתם במחירים שלא בהכרח ישקפו את שווי השוק שלהם. מתוך יתרת הנכסים של החברה, סך של כ- 9,655 אלפי ש"ח הינם נכסים נזילים (אשתקד 10,684), הניתנים למימוש מיידי. על פי תקנות דרכי ההשקעה על החברה להחזיק בנכסים נזילים בסכום שלא יפחת מ-50% מההון הנדרש.

באור 16: - ניהול סיכונים (המשך)

ה. סיכוני אשראי

1. חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם:

ליום 31 בדצמבר	
2015	2016
אלפי ש"ח	
10,684	9,655

נכסי חוב סחירים בארץ

2. פירוט נכסים בחלוקה לדירוגים:

א. נכסי חוב

דירוג מקומי (*)				
ליום 31 בדצמבר, 2016				
סך הכל	לא מדורג	נמוך מ-BBB	BBB עד A	AA ומעלה
אלפי ש"ח				
9,655	-	-	-	9,655

נכסי חוב סחירים

בארץ

אגרות חוב
ממשלתיות

דירוג מקומי (*)				
ליום 31 בדצמבר, 2015				
סך הכל	לא מדורג	נמוך מ-BBB	BBB עד A	AA ומעלה
אלפי ש"ח				
10,684	-	-	-	10,684

נכסי חוב סחירים

בארץ

אגרות חוב
ממשלתיות

(*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

באור 16: - ניהול סיכונים (המשך)

ה. סיכונים אשראי (המשך)

2. פירוט נכסים בחלוקה לדירוגים: (המשך)

ב. נכסים אחרים

דירוג מקומי (*)					חייבים ויתרות חובה מזומנים ושווי מזומנים
ליום 31 בדצמבר, 2016					
סך הכל	לא מדורג	נמוך מ-BBB	BBB עד A	AA ומעלה	
אלפי ש"ח					
1,215	1,215	-	-	-	
1,459	-	-	-	1,459	

דירוג מקומי (*)					חייבים ויתרות חובה מזומנים ושווי מזומנים
ליום 31 בדצמבר, 2015					
סך הכל	לא מדורג	נמוך מ-BBB	BBB עד A	AA ומעלה	
אלפי ש"ח					
1,243	1,243	-	-	-	
757	-	-	-	757	

(*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

באור 17: - התחייבויות תלויות

בהמשך להוראת חוזר 2012-9-16 מיום 18 בנובמבר, 2012 בעניין טיוב נתוני זכויות עמיתים בגופים מוסדיים החברה סיימה את ההליך של טיוב נתונים במערכותיה ומול הלקוחות ביחס לנתוני המוצרים.

להלך זה לא הייתה השפעה על תוצאותיה הכספיות של החברה.

באור 18: - התקשרויות והסדרים

להלן יובאו פרטים בדבר התקשרויות והסדרים בין החברה לבין ממפ"ג:

א. השתתפות בהוצאות בגין שירותי שיווק

החברה מקבלת מממפ"ג שירותי ניהול הפעילות השוטפת של החברה מול מערך ההפצה הבנקאי ביחס לקרן ההשתלמות אומגה, וכן מסתייעת בממפ"ג בשיווק קרן ההשתלמות אומגה.

ב. שירותי תפעול ושירות לקוחות

החברה מקבלת מממפ"ג, במישרין ו/או באמצעות הבנק, את מלוא שירותי הניהול והתפעול, לרבות שירות לקוחות טלפוני על ידי המוקד הטלפוני של ממפ"ג ושירותי קבלת קהל בסניפי חטיבות ממפ"ג ברחבי הארץ, הנדרשים לניהול קרן ההשתלמות אומגה. ממפ"ג נושאת במלוא ההוצאות בגין שירותים אלו, עד ליום 30 ביוני, 2014 הייתה ממפ"ג זכאית לתמורה בשיעור שנתי של 0.3% מנכסי אומגה, והיא נשאה בתשלום לבנק מאמצעיה שלה. החל מיום 1 ביוני, 2014 חל שינוי בתנאי ההתקשרות שבין החברה לבין ממפ"ג כך שגובה התשלום שהחברה משלמת לממפ"ג הופחת והיא זכאית לתמורה בסכום קבוע מראש בסך של 5.5 מיליון ש"ח לשנה. בחודש נובמבר, 2015 הוארכה ההתקשרות הנ"ל לתקופה שעד ליום 31 בדצמבר, 2021, ולאחר מכן תוארך ל-7 שנים נוספות, אלא אם מי מהצדדים או הסתדרות המהנדסים, הודיע כי הוא לא מעוניין בהארכת תוקף ההתקשרות כאמור. להודעת הבנק על רצונו להפסיק את מתן שירותיו - ראה ביאור 14 ד לעיל.
